T.C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ TEKNOLOJİ FAKÜLTESİ BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ VERİ TABANI YÖNETİM SİSTEMLERİ DERSİ FİNAL PROJESİ

ÖZEL SAĞLIK KLİNİĞİ OTOMASYONU UYGULAMASI

Projeyi Hazırlayan Öğrenci

Kaan PULAT

İÇİNDEKİLER

1.	Sistem Gereksinim Analizi ve Kavramsal Modelin Oluşturulması	4
2.	Tabloların Normalizasyon İşlemleri	. 6
	2.1. "Hasta" Tablosunun Normalizasyon İşlemleri	7
	2.2. "Doktor" Tablosunun Normalizasyon İşlemleri	10
	2.3. "Randevular" Tablsounun Normalizasyon İşlemleri	12
	2.4. "MuayeneKayitlari" Tablsounun Normalizasyon İşlemleri	14
	2.6. "LaboratuvarTestleri" Tablsounun Normalizasyon İşlemleri	16
	2.7. "Faturalar" Tablsounun Normalizasyon İşlemleri	18
	2.8. Tablo İlişkilerinin Tanımlanması	20
	2.8.1. 1:N İlişkisi Buluan Tablolar	20
	2.8.2. 1:1 İlişkisi Buluan Tablolar	22
	2.8.3. M:N İlişkisi Bulunan Tablolar	22
3.	Varlık-İlişki (E-R) Modeli	23
4.	İlişkisel Cebir Örnekleri	24
5.	Tabloların Veri Tabanında Oluşturulması	25
	5.1. "Hasta" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması	30
	5.2. "AcilDurumKisileri" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması	32
	5.3. "KronikHastaliklar" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması	33
	5.4. "HastaninKronikHastaliklar" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması	33
	5.5. "Sigorta" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması	34
	5.6. "Doktor" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması	35
	5.7. "DoktorCalismaProgrami" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması	36
	5.8. "Randevular" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması	37
	5.9. "MuayeneKayitlari" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması	38
	5.10. "Receteler" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması	39
	5.11. "Faturalar" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması	41
	5.12. "Odemeler" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması	42
	5.13. "LaboratuvarTestleri" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması	43
	5.14. "TestTuru" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması	44
	5.15. "TestDetay" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması	46

6.	Tablolara Veri Eklenmesi	48
7.	Veri Tabanı Sorgu Örnekleri	57
	7.1. Basit Sorgu Örnekleri	57
	7.2. Saklı Yordamlar (Stored Procedures) Örnekleri	60
	7.3. Trigger (Tetikleyici) Örneği	63

1. Sistem Gereksinim Analizi ve Kavramsal Modelin Oluşturulması

Bu sistem özel bir sağlık kliniğinde hasta takibi, doktor planlaması, randevu yönetimi, tıbbi kayıtların saklanması, faturalandırma ve envanter kontrolü gibi tüm süreçlerin veri tabanında güvenli ve verimli şekilde yönetilmesi amacıyla tasarlanmıştır. Bu otomasyon sistemi hastaların kayıt işlemlerinden muayene sonrası takiplerine kadar geçen tüm işlemleri bulundurur ve hem sağlık çalışanlarının iş yükünü azaltmayı hem de hasta memnuniyetini artırmayı hedefler.

Sistem içerisinde geliştirilecek projeye uygun olan 6 tablo bulunmaktadır. Bu tabloların içerisinde bulunan temel varlıklar ve varlıkların içeriği aşağıdaki gibidir:

- Kliniğe kayıtlı tüm hastalara ait "Hasta" tablosunda hastaların kişisel bilgileri, iletişim bilgileri, tıbbi geçmişleri, randevuları, muayene kayıtları, reçeteleri ve ödeme bilgileri gibi detayları bulunur.
- Kliniğe kayıtlı tüm doktorlar için "Doktor" tablosunda doktorların kimlik bilgileri, uzmanlık alanları, çalışma saatleri ve hasta ilişkili tıbbi kayıtları (muayene ve reçeteler) yer alır.
- Kliniğe ait her randevu için "Randevular" tablosu, hastaların doktorlarla gerçekleştirecekleri görüşmelerin tarih, saat, tür ve durum gibi bilgilerini içerir.
- Kliniğe ait geçmişteki ve yeni tüm muayene kayıtlarını tutan "MuayeneKayitlari" tablosunda her muayene sonucunda oluşturulan tanı, tedavi planı ve ilgili reçetelerin bilgilerinin tutulduğu kayıtlardır.
- Özel bir klinik olmasından dolayı muayene sonucu bir ücretlendirme olur. Bu ücretlendirmeler "Faturalar" tablosunda sağlanan sağlık hizmetlerinin ücretlendirilmesi, ödeme yöntemi ve ödeme durumu gibi finansal işlemler saklanacaktır.
- Doktor tarafından istenilen testleri yaptırmış tüm hastalara ait laboratuvar testlerinin ve sonuçlarının bulunduğu "LaboratuvarTestleri" tablosu da Kan testleri, röntgenler veya MR gibi tetkiklerin türü, sonuçları ve teslim tarihlerini kapsar.

Özet olarak kullanılacak tablolar ve varlıkları normalizasyon öncesi aşağıdaki gibidir.

Hasta(HastaID, Ad, Soyad, TCKimlikNo, DogumTarihi, Cinsiyet, Telefon, Eposta, Adres, AcilAd, AcilSoyad, AcilEposta, AcilTel, SigortaSirketAdi, PoliçeNo, SigortaBaslangic, SigortaBitis, SigortaTuru, HastalikGecmis)

Doktor(DoktorID, Ad, Soyad, TCKimlikNo, UzmanlikAlani, Telefon, Eposta, CalismaGun, CalismaBaslangicSaat, CalismaBitisSaat)

Randevular (RandevulD, HastalD, HastaAd, HastaSoyad, DoktorID, DoktorAd, DoktorSoyad, RandevuTarihi, RandevuSaati, RandevuTuru, RandevuDurumu)

MuayeneKayitlari(MuayeneID, HastaID, DoktorID, HastaAd, HastaSoyad, DoktorAd, DoktorSoyad, MuayeneTarihi, ReceteTarihi, Tani, Tedavi, IlacAd, Dozaj)

LaboratuvarTestleri(TestID, HastaID, HastaAd, HastaSoyad, DoktorID, DoktorAd, DoktordSoyad, TestTuru, TestAd, NumuneAlimTarihi, TestSonuc, SonucTeslimTarihi)

Faturalar(FaturaID, HastaID, DoktorID, OdemeYontem, OdemeDurum, Ucret, HizmetTuru, FaturaTarihi)

Bu normalizasyon öncesi başlangıç durumundaki tablolar ile birlikte hem hastaların hem de kliniğin yönetiminde kritik rol oynayacak güvenilir, hızlı ve stabil bir sistem geliştirilecektir.

2. Tabloların Normalizasyon İşlemleri

Bu bölümde sistem gereksinim analizi bölümünde kararlaştırılmış olan projeye uygun tabloların **1NF** (**Birinci Normal Form**), **2NF** (**İkinci Normal Form**) ve **3NF** (**Üçüncü Normal Form**) normalizasyon işlem basamaklarına tabi tutulacaktır. Bilgilendirme amaçlı bu normalizasyon işlemlerinin tablolara ne gibi etkisinin olacağı ve ne zaman yapılması gerektiği açıklanacaktır.

1NF (Birinci Normal Form):

Bir tablo, 1NF'de olabilmek için her hücresinde yalnızca tek bir değer bulunmalıdır yani tekrarlayan ya da çoklu değerler olmamalıdır. Bu yöntemin tablolara etkisi:

- Çok değerli alanlar ayrı satırlara veya alt tablolara bölünür.
- Veri tekrarları azaltılır
- Sorgulama kolaylaşır.

Bu yöntem verilerde bir hücrede birden fazla bilgi varsa, 1NF ihlali vardır. Bu durumun olduğu yereler düzeltilmelidir.

2NF (İkinci Normal Form):

Bir tablo 1NF'teyse ve herhangi bir bileşik anahtarın yalnızca bir kısmına bağımlı olan sütunlar yoksa bu tablo 2NF'tedir. Yani tüm bağımlılıklar tam anahtara bağlı olmalıdır. Bu yöntemin tablolara etkisi:

- Bileşik anahtarlardan kısmi bağımlı sütunlar ayrılır.
- Örneğin "Doktor" tablosunda sadece "DoktorID" yerine hem HastaID hem DoktorID varsa ayrılır ve ayrı bir tabloya konur.

Bu yöntem bir tabloda bileşik anahtar varsa ve bazı sütunlar bu anahtarın sadece bir kısmına bağlıysa, 2NF uygulanmalıdır.

3NF (Üçüncü Normal Form)

2NF sağlandıktan sonra tabloda anahtar olmayan sütunlar birbirine bağımlı olmamalıdır. Daha basit bir şekilde açıklanacak olursa her sütun sadece doğrudan anahtara bağlı olmalıdır. Bu yöntemin tablolara etkisi :

- Örneğin: "HastaID → SigortaID → SigortaAdi" gibi dolaylı bağlar varsa, "Sigorta" bilgisi ayrı bir tabloya alınır.
- Gereksiz veri tekrarları ortadan kaldırılır, veri tutarlılığı artar.

Tablolarda anahtar olmayan sütunların birbirine bağımlı olduğu fark edilirse 3NF'e getirilip tablo düzeltilmelidir.

2.1. "Hasta" Tablosunun Normalizasyon İşlemleri

"Hasta" tablosu sistem tasarımında bahsedilen halinde birçok bağımlı ve tekrarlı bilgiyi aynı yerde bulunduruyor. Oluşturulacak veri tabanının sorunlara yol açıp ve verimsiz olmaması için "Hasta" tablosu üzerinde birinci (1NF), ikinci (2NF) ve üçüncü normal form (3NF) kuralları adım adım uygulanacaktır.

	Hasta
PK	<u>HastaID</u>
	Ad
	Soyad
	TCKimlikNo
	DogumTarihi
	Cinsiyet
	Telefon
	Eposta
	Adres
	AcilAd
	AcilSoyad
	AcilEposta
	AcilTel
	SigortaSirketAdi
	PoliçeNo
	SigortaBaslangic
	SigortaBitis
	SigortaTuru
	HastalikGecmis

Tablo 1: Normalizasyon Öncesi "Hasta" Tablosu

1NF sonucunda tekrarlanabilir gruplar olan AcilAd, AcilSoyad, AcilEposta, AcilTel kaldırılıp atomik olmayan HastalikGecmis düzenlenip sonucunda Hasta, AcilDurumKisileri, KronikHastaliklar, HastaninKronikHastaliklari adında 4 farklı tablo oluşmuştur. Sigorta bilgileri ayrı bir tabloya henüz ayrılmadı ama potansiyel tekrar içeriyor.

	Hasta	
PK	<u>HastaID</u>	
	Ad	
	Soyad	
	TCKimlikNo	
	DogumTarihi	
	Cinsiyet	
	Telefon	
	Eposta	
	Adres	

Tablo 2: 1NF Normalizasyonu Sonrası "Hastalar" Tablosu

	AcilDurumKisileri	
PK	AcilID	
FK	HastaID	
	AcilAd	
	AcilSoyad	
	AcilEposta	
	Telefon	

Tablo 3: 1NF Sonucunda Oluşan "AcilDurumKisileri" Tablosu

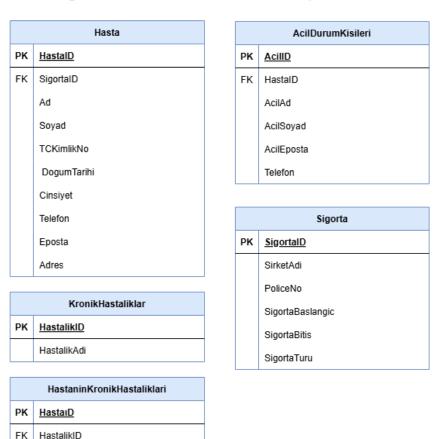
	KronikHastaliklar
PK	<u>HastalikID</u>
	HastalikAdi

Tablo 4:1NF Sonucunda Oluşan "KronikHastaliklar" Tablosu

	HastaninKronikHastaliklari	
PK	<u>HastaıD</u>	
FK	HastalikID	

Tablo 5: 1NF Sonucunda Oluşan "HastaninKronikHastaliklari" Tablosu

Hasta tablosunda bulunan sigorta bilgilerinde (SigortaSirketAdi, PoliceNo) tekrar eden bağımlı gruplar var. Birden çok hasta aynı sigorta şirketiyle çalışabileceği için sigorta bilgileri tekrar etmeye başlar bu da 2NF normalizasyonunu yapılmasını zorunlu kılar. SigortaID referansı "Hasta" tablosunda bırakılıp tekrar edecek olan satırlar "Sigorta" tablosuna atanır.

Tablo 6: 2NF Sonucunda Oluşan "Sigorta" ve Güncellenmiş "Hasta" Tablosu

Oluşan tablolar 3NF normalziasyonunu gerektirmez. O yüzden bu normalizasyon işlemi atlanır.

2.2. "Doktor" Tablosunun Normalizasyon İşlemleri

"Doktor" tablosu ilk halinde doktorların kişisel ve mesleki bilgilerini tek bir yapıda tutmakta ayrıca tekrarlı ve birden fazla değeri içeren bazı alanları da aynı tabloda barındırmaktadır. Özellikle çalışma programı gibi tekrarlı veri içeren yapılar tabloyu hem yönetilmesi zor hale getiriyor hem de veri tekrarına ve tutarsızlığına yol açıyor. Bu nedenle "Doktor" tablosu üzerinde birinci (1NF), ikinci (2NF) ve üçüncü normal form (3NF) kuralları uygulanarak yapı daha verimli hale getirilecektir.

	Doktor	
PK	<u>DoktorID</u>	
	Ad	
	Soyad	
	TCKimlikNo	
	UzmanlikAlani	
	Telefon	
	Eposta	
	CalismaProgrami	

Tablo 7: Normalize Öncesi "Doktor" Tablosu

Bu yapıda CalismaProgrami bilgileri çoğul olarak tutulduğu için 1NF'e aykırıdır. Çalışma günleri arttıkça tablo genişleyecek ve veri tekrarı oluşacaktır. Bu bozukluklara 1NF uygulandıktan sonra çoklu değer içeren sütunlar ayrıştırılmıştır. Tekrar eden sütunlar bağımsız bir tabloya dönüştürülmüştür. Sonuç olarak "Doktor" ve "DoktorCalismaProgrami" adlı iki tablo oluşturulmuştur.

	Doktor	
PK	<u>DoktorID</u>	
	Ad	
	Soyad	
	TCKimlikNo	
	UzmanlikAlani	
	Telefon	
	Eposta	

Tablo 8:1NF Normalizasyonu Sonrası "Doktor" Tablosu

	DoktorCalismaProgrami	
PK	<u>ProgramID</u>	
FK	DoktorID	
	Gun	
	BaslangicSaati	
	BitisSaati	

Tablo 9 : "DoktorCalismaprogrami" Tablosu

Her sütun bu anahtara tam bağımlı olduğu ve herhangi bir sütunun başka bir sütun aracılığıyla anahtara bağımlı olması durumu bulunmadığı için 3NF ve 2NF normalizasyonlarının uygulanmasına gerek görülmemiştir. "Doktor" tablosunun yeni hali yukarıda gösterildiği gibidir.

2.3. "Randevular" Tablsounun Normalizasyon İşlemleri

Bu tablo hasta ve doktor bilgileriyle alakalı birçok bilgiyi bir arada bulundurmaktadır. Bu durum veri tekrarına yol açabilme şansı ve ileride randevulara ek bilgiler eklendiğinde tablo karmaşıklaştırma şansı yüksektir. Bu nedenle 1NF, 2NF ve 3NF kuralları uygulanarak "Randevular" tablosu normalleştirilecektir.

	Randevular	
PK	RandevulD	
FK	HastaID	
	HastaAd	
	HastaSoyad	
FK	DoktorID	
	DoktorAd	
	RandevuTarihi	
	RandevuSaati	
	RandevuTuru	
	RandevuDurumu	

Tablo 10: Normalizasyon Öncesi "Randevular" Tablosu

Bu tabloda çoklu değer içeren veya tekrar eden sütunlar olmadığından yapısal olarak 1NF'ye uygundur. RandevuID birincil anahtar olduğundan tüm alanlar ona tam bağımlıdır, kısmi bağımlılık yoktur yani 2NF'e de uygundur. Hasta ve doktor isimleri doğrudan RandevuID yerine sırasıyla HastaID ve DoktorID alanlarına bağımlı olmalıdır. Bu alanlar "Randevu" tablosunda tutulduğunda transitif bağımlılık oluşur. Bu durum 3NF'i ihlal eder. Bu nedenle bu alanlar kaldırılarak yalnızca HastaID ve DoktorID gibi yabancı anahtarlar korunur.

	Randevular	
PK	RandevulD	
FK	HastaID	
FK	DoktorID	
	RandevuTarihi	
	RandevuSaati	
	RandevuTuru	
	RandevuDurumu	

Tablo 11: Normalizasyon Öncesi "Randevular" Tablosu

Normalizasyon öncesi "Randevular" tablosunda HastaID ve DoktorID, ait oldukları "Hasta" ve "Doktor" tabloları ile ilişkilendirilmemişti; bu nedenle bu alanlar yabancı anahtar (FK) olarak tanımlı değildi. Normalizasyonla bu ilişkiler kurulmuş ve veri bütünlüğü sağlanmış oldu.

2.4. "MuayeneKayitlari" Tablsounun Normalizasyon İşlemleri

Bu tablo hasta ve doktor bilgileriyle birlikte tanı, tedavi ve reçete bilgilerini aynı yerde tutmaktadır. Bu durum veri tekrarına, bağımlılıklara ve tutarsızlıklara yol açar. Bu nedenle aşağıda 1NF, 2NF ve 3NF işlemleri adım adım uygulanmış ve oluşan tablolar belirtilmiştir.

	MuayeneKayitlari	
PK	<u>MuayeneID</u>	
FK	HastaID	
FK	DoktorID	
	HastaAd	
	HastaSoyad	
	DoktorAd	
	DoktorSoyad	
	MuayeneTarih	
	ReceteTarih	
	Tani	
	Tedavi	
	llacAd	
	Dozaj	

Tablo 12: Normalizasypn Öncesi "MuayeneKayitlari" Tablosu

Bu tablonun her hücresinde yalnızca tek bir bilgi barındırır ve çoklu ya da tekrarlı değer içermez dolayısıyla 1NF'e aykırılık yoktur.

MuayeneID birincil anahtar olduğundan diğer alanlar bu anahtara tam bağımlıdır. Yani tabloda herhangi bir kısmi bağımlılık bulunmasığı için 2NF'e de uygundur ve doğrudan 3NF'e geçilebilir.

3NF aşamasında, HastaAd, HastaSoyad, DoktorAd ve DoktorSoyad gibi alanlar aslında HastaID ve DoktorID'ye bağımlı olduklarından dolayı transitif bağımlılık vardır. Bu durum 3NF'e aykırıdır. Bu nedenle bu bilgiler tablodan kaldırılır HastaID ve DoktorID ile kladırılan bilgiler tutulur. Ayrıca reçete bilgileri (ReceteTarihi, IlacAd, Dozaj) de kendi tablosuna sahip olması gerektiğinden ayrı bir "Receteler" tablosu oluşturulur. Sonuç olarak veri tekrarı ve anlamsal bağımlılıklar ortadan kaldırılmış olur. "MuayeneKayilari" tablosunun son hali aşağıdaki tabloda görselleştirilmiştir.

Receteler	
PK	ReceteID
FK	MuayenelD
FK	HastaID
FK	DoktorID
	ReceteTarihi
	IlacAd
	Dozaj

	MuayeneKayitlari	
PK	<u>MuayeneID</u>	
FK	HastalD	
FK	DoktorID	
	MuayeneTarihi	
	Tani	
	Tedavi	

Tablo 13: Normalizasypn Sonrası Oluşan "Receteler" ve Düzenlenmiş "MuayeneKayitlari" Tablosu

2.6. "Laboratuvar Testleri" Tablsounun Normalizasyon İşlemleri

Başlangıçta çoklu veri içeren TestTuru, TestSonuçları ve tekrarlı nitelik taşıyan alanlar, hasta ve doktor adlarının doğrudan yazılması gibi yapısal sorunlar bulunmaktadır. Bu tablo birinci normal formdan başlanarak üçüncü normal forma kadar adım adım normalize edilerek düzgün hale getirilmiştir.

	LaboratuvarTestleri	
PK	<u>TestID</u>	
FK	HastaID	
FK	DoktorID	
	HastaAd	
	HastaSoyad	
	DoktorAd	
	DoktordSoyad	
	TestTuru	
	TestAd	
	NumuneAlimTarihi	
	TestSonuc	
	SonucTeslimTarihi	

Tablo 14: Normalizasyonu Öncesi" Laboratuvar Testleri" Tablosu

Başlangıçta "LaboratuvarTestleri" tablosunda yer alan TestTuru ve TestSonuc elemanları zaman zaman "MR, Kan" gibi birden fazla değeri aynı hücrede barındırıyor. Bu duurm her hücrede yalnızca tek bir bilgi bulunmadığı için 1NF'e aykırıdır. Dolayısıyla her "TestTuru" ve "TestSonuc" için ayrı satırlar oluşturularak çoklu değerler ayrılacaktır ayrıca hasta ve doktor bilgileri doğrudan isim olarak tutuluyordu bu da yine veri tekrarı oluşturuyordu. Bu alanlar yalnızca HastaID ve DoktorID şeklinde tutulup ilgili varlık tabloları ile ilişkilendirilerek gereksiz tekrarlar ve transitif bağımlılıklar giderilmiştir.

LaboratuvarTestleri	
PK	<u>TestID</u>
FK	HastaID
FK	DoktorID
	TestTuru
	NumuneAlimTarihi
	TestSonuc
	SonucTeslimTarihi

TestTuru	
PK	<u>TestTuruID</u>
	TestAd

Tablo 15: 1NF Normalizasyonu Sonrası Oluşan "TestTuru" ve Düzenlenmiş "LaboratuvarTestleri" Tablosu

Tablo yapısında TestID birincil anahtar olarak tüm diğer tanımladığı için kısmi bağımlılık yoktur. Dolayısıyl 2NF ile ilgili bir sorun yoktur ama TestTuru ve TestSonucu sütunları arasında doğrudan bir bağımlılık var bu yüzden transitif bağımlılık oluşuyor. Bu sorunu ortadan kaldırmak için test türü ve sonucunu içeren bilgiler "TestDetay" adlı ayrı bir tabloya taşınmalıdır. Böylece bir testin birden fazla test türü ve sonuç bilgisiyle ilişkilendirilebilmesi mümkün hale gelir. Ayrıca TestTuru alanı içerdiği tekrar eden veriler nedeniyle ayrı bir "TestTuru" tablosuna ayrılması gerekmiştir. Bu işlemler sonucunda tekrar eden veriler ortadan kaldırılmış ve sistem tasarımı 3NF'e uygun hale gelmiştir.

	LaboratuvarTestleri	
PK	<u>TestID</u>	
FK	HastaID	
FK	DoktorID	
	NumuneAlimTarihi	
	SonucTeslimTarihi	

	TestTuru	
PK	<u>TestTurulD</u>	
	TestAd	

TestDetay	
PK	<u>TestDetayID</u>
FK	TestTuruID
	TestSonucu

Tablo 16: Normalizasyonu Sonrası Oluşan "TestDetay" ve Düzenlenmiş "LaboratuvarTestleri" Tablosu

2.7. "Faturalar" Tablsounun Normalizasyon İşlemleri

Başlangıçta "Faturalar" tablosunda bazı tekrar eden bilgiler doğrudan tutuluyor. Dolayısıyla veri tekrarı tutarsızlıkları oluşuyor. Bu sorunları düzeltmek için tablo 1NF, 2NF ve 3NF kurallarına uygun olarak normalizasyon uygulanacak ve sade tablolar elde edilecektir.

	Faturalar	
PK	<u>FaturalD</u>	
FK	Hasta ID	
FK	DoktorID	
	OdemeYontem	
	OdemeDurumu	
	Ucret	
	HizmetTuru	
	FaturaTarihi	

Tablo 17: Normalizasyonu Öncesi "Faturalar" Tablosu

"OdemeYontem" ve "OdemeDurum" alanları ileride ödeme yöntemleri veya durumlarıyla ilgili yapılacak değişikliklerde zorluklarına neden olması ve dolayısıyla transitif bağımlılık bulundurması bu tabloyu 3NF'e aykırı yapıyordu. Bu sorunu ortadan kaldırmak için "OdemeYontem" ve "OdemeDurum" "Odemeler" tablosuna taşınmıştır. Böylece fatura kayıtlarında yalnızca OdemeID ile tuutlmaya başlınmıştır. Bu normalizasyon ile veri tekrarı önlenmiş, tutarsızlıkların önüne geçilmiş aynı zamanda veri bütünlüğü sağlanmıştır. Sonuç olarak sistem tasarımı 3NF'e uygun hale getirilmiştir.

	Faturalar	
PK	<u>FaturalD</u>	
FK	Hasta ID	
FK	DoktorID	
FK	OdemelD	
	Ucret	
	HizmetTuru	
	FaturaTarihi	

	Odemeler	
PK	<u>OdemeID</u>	
	OdemeYontem	
	OdemeDurum	

Tablo 18: Normalizasyonu Sonrası Oluşan "Odemeler" ve Düzenlenmiş "Faturalar" Tablosu

Normalizasyon işlemleri uygulandıktan sonra oluşan tabloların son durumu aşağıdaki gibidir. Toplamda 15 tablo oluşmuştur.

Hasta(HastaID, SigortaID, AcilD, Ad, Soyad, TcKimlikNo, DogumTarihi, Cinsiyet, Telefon, Eposta, Adres)

AcilDurumKisileri(AcilID, HastaID, Telefon, AcilAd, AcilSoyad, AcilEposta)

KronikHastaliklar(HastalikID, HastalikAdi)

HastaninKronikHastaliklar(HastaID, HastalikID)

Sigorta(SigortaID, SirketAdi, PoliceNo, SigortaBaslangic, SigortaBitis, SigortaTuru)

Doktor(DoktorID, Ad, Soyad, TcKimlikNo, UzmanlikAlani, Telefon, Eposta)

DoktorCalismaProgrami(ProgramID, DoktorID, Gun, BaslangicSaati, BitisSaati)

Randevular (RandevulD, HastalD, DoktorlD, Randevularihi, Randevula

MuayeneKayitlari(MuayeneID, HastaID, DoktorID, MuayeneTarihi, Tani, Tedavi)

Receteler(ReceteID, MuayeneID, HastaID, DoktorID, ReceteTarihi, IlacAd, Dozaj)

Faturalar(FaturaID, HastaID, DoktorID, OdemeID, Ucret, HizmetTuru, FaturaTarihi)

Odemeler(OdemeID, OdemeYontem, OdemeDurum)

LaboratuvarTestleri(TestID, HastaID, DoktorID, NumuneAlimTarihi, SonucTeslimTarihi)

TestTuru(TestTuruID, TestAd)

TestDetay(TestDetayID, TestTuruID, TestSonucu)

2.8. Tablo İlişkilerinin Tanımlanması

Bu tablolara bir de ek olarak göstermemiz gereken, veri tabanı tasarımını daha anlaşılabilir kılan tablolar arası yapısına ve içerdiği bilgilere göre değişen ilişkiler vardır. Bu ilişkiler şöyledir:

- Bire-Bir(1-1): Tablolar arası ilişki kurulan alanların her iki tabloda da tek olması anlamına gelir.
- Bire-Çok(1-n): Tablodaki 1 değer diğer tabloda birden fazla alana (n) karşılık gelmektedir.
- Çoğa-Çok(n-n): Tabloların birindeki birçok kaydın değeri diğer tablolarda birden fazla kayda karşılık gelir.

2.8.1. 1:N İlişkisi Buluan Tablolar

Hasta - AcilDurumKisileri:

Bir hastanın birden fazla acil kişisi olabilir.

Hasta – Randevular:

Bir hasta birden fazla randevu alabilir ancak her randevu yalnızca bir hastaya aittir.

Hasta - Receteler

Bir hasta birçok reçeteye sahip olabilir. Her reçete yalnızca bir hastaya aittir.

LaboratuvarTestleri – Hasta

Bir hasta birçok test yaptırabilir.

Hasta - HastaninKronikHastaliklar:

Bir hasta birden fazla kronik hastalığa sahip olabilir. Her hasta hastalığı ilişkisi yalnızca bir hastaya aittir.

HastaninKronikHastaliklar - KronikHastaliklar:

Bir hastalık birçok hastada bulunabilir.

Doktor – Doktor Calisma Programi:

Bir doktor birden fazla çalışma günü ve saatine sahip olabilir.

Doktor – Randevular:

Bir doktor birçok hastayla randevu yazabilir ama her randevu tek bir doktora aittir.

Doktor – Receteler

Bir doktor birçok reçete yazabilir. Her reçete yalnızca bir doktora aittir.

LaboratuvarTestleri – Doktor

Bir doktor birçok laboratuvar testini istemiş olabilir.

TestTuru – Detay

Her test türünün (Kan Testi, MR) birçok sonucu olabilir.

MuayeneKayitlari - Receteler

Bir muayeneye birden fazla reçete yazılabilir. Her reçete yalnızca bir muayeneye aittir.

MuayeneKayitlari - Hasta:

Bir hasta birçok muayene kaydına sahip olabilir. Her muayene yalnızca bir hastaya aittir.

MuayeneKayitlari - Doktor:

Bir doktor birçok muayene gerçekleştirmiş olabilir. Her muayene yalnızca bir doktora aittir.

Faturalar – Hasta:

Bir hasta birçok faturaya sahip olabilir. Her fatura yalnızca bir hastaya aittir.

Faturalar - Odemeler:

Bir ödeme yöntemi birden fazla faturada kullanılabilir. Her fatura yalnızca bir ödeme yöntemiyle ilişkilidir.

2.8.2. 1:1 İlişkisi Buluan Tablolar

Hasta - Sigorta

Bir hasta bir sigortaya bağlıdır. (1:1)

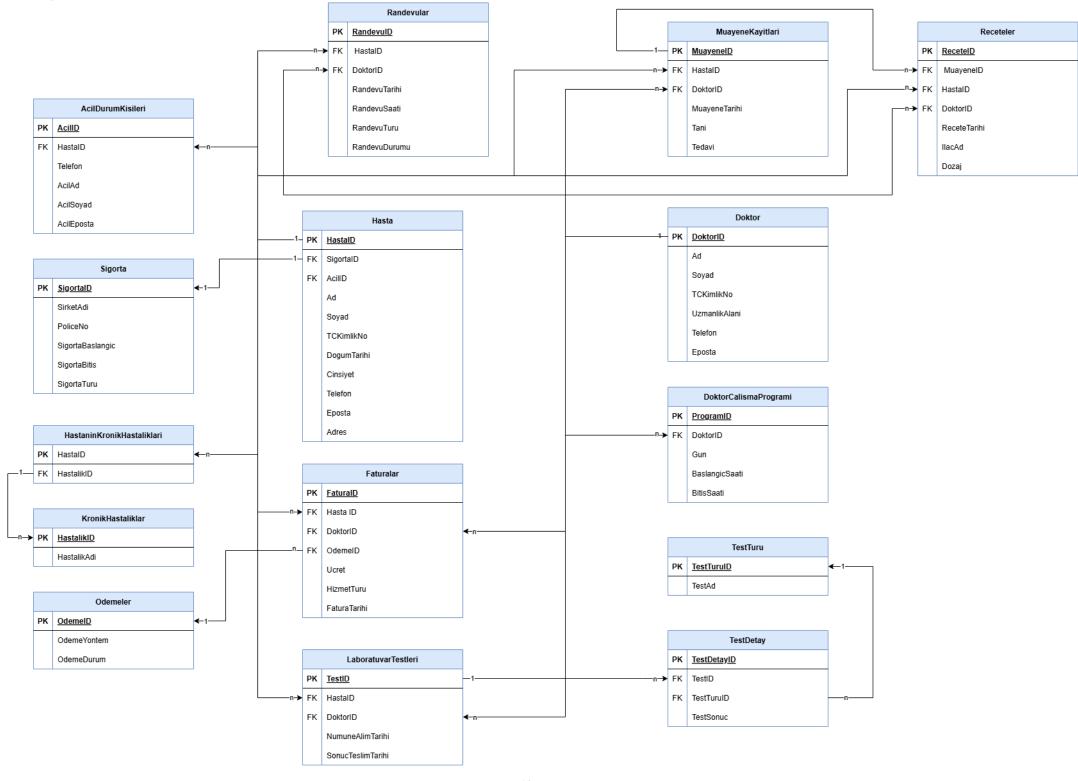
2.8.3. M:N İlişkisi Bulunan Tablolar

Hasta-KronikHastaliklar:

Bir hastanın birden fazla kronik hastalığı olabilir. Bir kronik hastalık birden fazla hastada bulunabilir. (M:N)

3. Varlık-İlişki (E-R) Modeli

Normalize edilmiş ve gerekli bağımlılıklar ile ilişkilendirilmiş veri tabanı artık E-R çizimi için uygun hale getirilmiştir. Uygun hale getirilen veri tabanı tablolarının ilişkilerinin bağlantıları aşağıdaki tabloda görselleştirilmiştir.

Tablo 19: E-R Şeması

4. İlişkisel Cebir Örnekleri

1) HastaID'si 1 olan hastanın sistemde bulunan tüm randevularını listeleme

 π RandevuID,RandevuTarihi,RandevuSaati,RandevuTuru,RandevuDurumu(σ HastaID=1(Randevular))

2) 2025 yılının 5. ayının 1. günü sigorta süresi dolmuş hastaların ad ve soyad bilgilerini listeleme

 π Hasta.Ad,Hasta.Soyad((Hasta \bowtie Sigorta) σ SigortaBitis='2025-05-01')

3) Randevu alıp gelmeyen hastaların e-posta ve telefon bilgileri

4) Randevu alıp gelmeyen hastaların e-posta ve telefon bilgileri

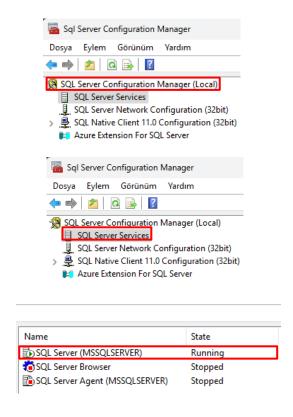
 π Hasta.Ad,Hasta.Soyad,MuayeneKayitlari.MuayeneTarihi

((Hasta ⋈ MuayeneKayitlari) ⋈ (O∏acAd='Parol'(Receteler)))

5. Tabloların Veri Tabanında Oluşturulması

Bu bölümde yapılacak işlemlere öncesinde Microsoft SQL Server veritabanının kurulu olması gerekmektedir. "SQL Server Management Studio (SSMS)" uygulamasının yüklü ve çalışır durumda olması önemlidir. Kurulum sonrası "SQL Server 2022 Configuration Manager" üzerinden "SQL Server Services" altında yer alan "SQL Server (MSSQLSERVER)" hizmetinin "Running" durumda olması kontrol edilmelidir.

SQL Server'ın kurulumu veya sorunla karşılaşılması durumunda YouTube gibi video platformlarından veya ilgili teknik internet sitelerinden yardım alabilirsiniz. Bu projede veri tabanı tasarımı için SQL Server 2022 sürümü kullanılacaktır. Ancak bu sürümle uyumlu diğer MSSQL versiyonları da tercih edilebilir.

Görsel 1: "SQL Server 2022 Configuration Manager" İçerisinde İşlem Öncesi Kontrol Edilmesi Gereken Kısım

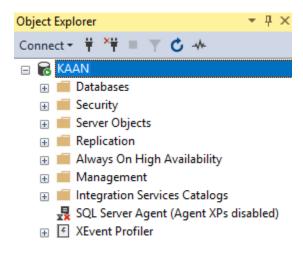
Kurulum tamamlandıktan ve varsa karşılaşılan sorunlar giderildikten sonra kurulum sırasında oluşturulan dosya içerisinden "SQL Server Management Studio 20 (SSMS)" çalıştırılır. Açılan giriş ekranında kurulum sırasında belirlediğimiz sunucu için kullanıcı adı ve şifre bilgileri girilip "Connect" butonuna tıklanarak SQL Server 2022 ana ekranına erişilir.

Ekranın sol üst kısmında yer alan "Object Explorer" yan paneli üzerinden oluşturulan sunucu (server) bulunur. Projeyle ilgili tüm veri tabanı işlemleri bu sunucu altında gerçekleştirilecektir.

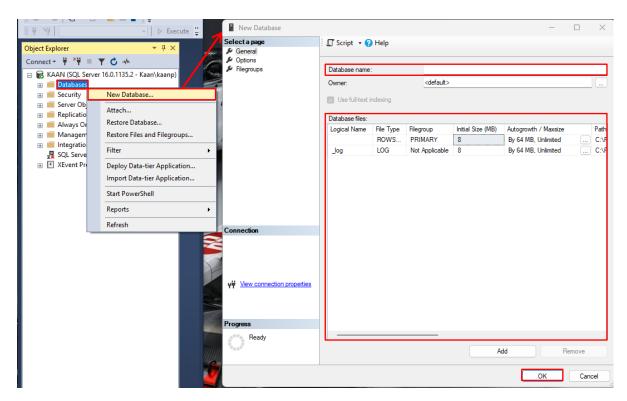
Görsel 2: "SQL Server Management Studio 20" de Bulunan "Object Explorer"

Bu ağacın solunda bulunan "+" simgesine tıklayarak bütün düzenlenebilecek alanlar görülebilir.

Görsel 3 : Sunucu İçinde Bulunan Düzenlenebilecek Alanlar

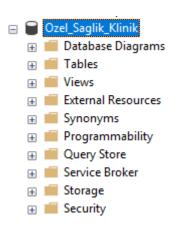
Bir veri tabanı oluşturacağımız için "Object Explorer" panelinde yer alan "Databases" alanına sağ tıklanıp açılan menüden "New Database..." seçeneği seçilir. Bu işlem, yeni bir veri tabanı oluşturma ekranını açar.

Görsel 4: Yeni Veri Tabanı Oluşturma

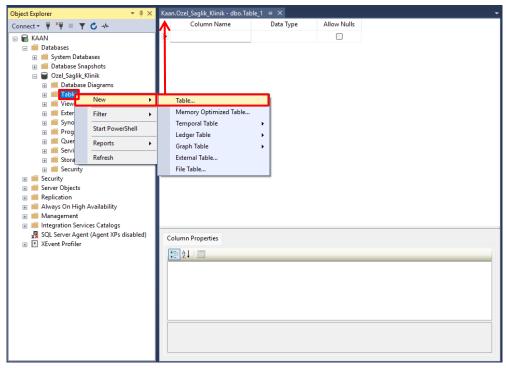
Karşımıza çıkan bu ekranda "Database Name" alanına oluşturmak istediğimiz veri tabanının adı girilir. Alt kısımda yer alan "Database Files" bölümünde ise veri tabanına ait "ROWS Data" ve "LOG" dosyalarının nerede saklanacağını seçebileceğimiz "PATH" alanları bulunur. Bu alanları konumuz olan "Özel Sağlık Kliniği"ne uygun olarak oluşturduktan sonra pencerenin aşağısınıda bulunan "OK" butonu ile veri tabanımızı oluşturmuş oluruz.

Yine "Object Explorer" penceresinin içinde oluşturulan veri tabanımız bulunur. Ayrıca Microsoft tarafından oluşturulan veri tabanımız içerisinde ekleme, silme, düzenleme yapabileceğimiz birçok alan da alt başlık olarak görülebilir.

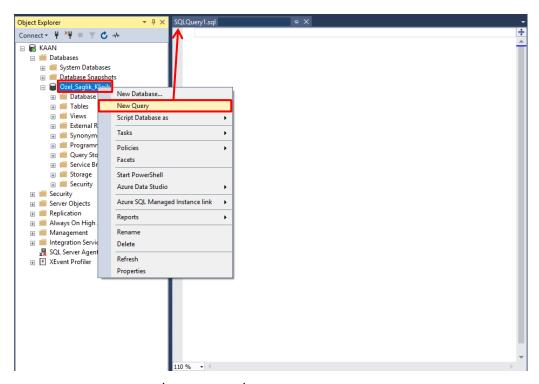

Görsel 5: "Ozel_Saglik_Klinik" İsimli Veri Tabanı ve Alt Başlıkları

Tüm bu işlemlerin ardından, normalizasyon adımları uygulanarak oluşturulan tabloların son halleri sisteme eklenebilir. Veri tabanında tablo oluşturmak için iki farklı kullanılabilir. Birinci yöntem yöntemde "Object Explorer" panelinde yer alan "Tables" bölümüne sağ tıklanarak "New > Table" yolu izlenir ve MsSQL arayüzü üzerinden sütun adları, veri türleri gibi özellikler manuel olarak girilir. Arka planda bu bilgilere göre SQL komutları MsSQL otomatik olarak oluşturup çalıştırır. İkinci yöntem ise kendi veri tabanımızın adına sağ tıklayarak "New Query" seçeneği seçilerek açılan sorgu penceresinde tablolar elle SQL komutlarıyla oluşturulur. Bu yöntem ilk yönteme göre kullanıcıya daha geniş bir kontrol alanı sağlar. Bu yüzden bu raporda ikinci yöntem kullanılarak tablolar oluşturulacaktır.

Görsel 6 : Birinci Yöntem ile Tablo Oluşturma

Görsel 7: İkinci Yöntem İçin Tablo Oluşturma Arayüzünü Açma

Artık sorgu ile tablo oluşturma arayüzünü de açtığımıza göre artık SQL sorgularıyla birlikte tablolarımızı oluşturabilir ve içerisine istenilen değerleri atayabiliriz.

5.1. "Hasta" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması

Bu bölümde, yapısında HastaID, SigortaID, AcilD, Ad, Soyad, TcKimlikNo, DogumTarihi, Cinsiyet, Telefon, Eposta ve Adres alanlarını içeren tablo oluşturulacak ve veri eklenecektir. Bu tabloda diğer bazı tablolara ait yabancı anahtarlar (foreign key) bulunduğu için öncelikle bu anahtarların referans verdiği tabloların öncelik sırasına göre veya aynı anda oluşturulması gerekmektedir. Örneğin SigortaID alanı için önce "Sigorta" tablosu, AcilD alanı için ise önce "AcilDurumKisileri" tablosu oluşturulmalıdır.

- **HastaID:** Birincil anahtardır. Her hasta için benzersiz bir kimlik numarasıdır. CHAR(10) türünde veri içerir.
- **SigortaID**: 'Sigorta' tablosundaki 'SigortaID' sütununa yabancı anahtar olarak referans verir. Hasta ile sigorta bilgisi arasında bağlantı kurulmuş olur. CHAR(10) tipindedir.
- **AcilD**: Acil durum kişilerine ait referans ID'yi belirtir. Sayısal (INT) veri içerir ve boş geçilemez.
- Ad: Hastanın ad bilgisini içerir. NVARCHAR(50) türünde tanımlanmıştır. Maksimum 50 karakter içerir.
- **Soyad**: Hastanın soyad bilgisini içerir. NVARCHAR(50) türünde olup maksimum 50 karakter uzunluğundadır.
- **TcKimlikNo**: Hastaya ait Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını içerir. CHAR(11) veri türündedir ve her hasta için benzersizdir. Dolayısıya UNIQUE kısıtlaması uygulanmıştır.
- **DogumTarihi**: Hastanın doğum tarihini içerir. DATE veri türündedir. 'YYYY-MM-DD' formatında veri girişi beklenir.
- **Cinsiyet**: Yalnızca 'Erkek' ve 'Kadın' değerlerini kabul eder. Varsayılan değeri '-' olup CHECK kısıtlaması ile kontrol edilir. NVARCHAR(5) veri tipindedir.

- **Telefon :** Hastanın iletişim numarasını içerir. NVARCHAR(10) tipindedir. Başında 0 olmadan bitişik şekilde ve tam 10 karakter uzunluğunda olmalıdır.
- **Eposta**: Hastanın e-posta adresini içerir. NVARCHAR(50) türündedir.
- Adres: Hastanın açık adresini belirtir. NVARCHAR(255) veri türündedir ve maksimum 255 karakter barındırabilir.

```
☐ CREATE TABLE Hasta (

HastaID INT PRIMARY KEY,

SigortaID INT NOT NULL FOREIGN KEY (SigortaID) REFERENCES Sigorta(SigortaID),

AcilD INT NOT NULL,

Ad NVARCHAR(50) NOT NULL,

Soyad NVARCHAR(50) NOT NULL,

TcKimlikNo CHAR(11) UNIQUE NOT NULL,

DogumTarihi DATE NOT NULL,

Cinsiyet NVARCHAR(5) NOT NULL DEFAULT '-', CHECK (Cinsiyet IN ('Erkek', 'Kadın')),

Telefon NVARCHAR(10) NOT NULL,

Eposta NVARCHAR(50) NOT NULL,

Adres NVARCHAR(255) NOT NULL,
```

Görsel 8: "Hasta" Tablosunu Oluşturan SQL Sorgusu

5.2. "AcilDurumKisileri" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması

Her hastanın acil durumda ulaşılabilecek kişilerine ait bilgileri saklamak için kullanılır. Her hasta birden fazla acil durum kişisi tanımlayabilir. Bu yüzden **HastaID** sütunu **Hasta** tablosuna yabancı anahtar olarak tanımlanır.

- **AcilID**: Birincil anahtar (PRIMARY KEY) olarak tanımlanır. Her acil durum kişisi için benzersiz bir kimliktir. CHAR türündedir.
- **HastaID**: Hangi hastaya ait olduğunu belirtir. FOREIGN KEY olarak Hasta(HastaID) sütununa referans verir. CHAR türündedir.
- **Telefon**: Acil durum kişisinin telefon numarası. NVARCHAR türünde ve tam 10 karakter uzunluğunda olmalıdır.
- AcilAd: Acil durumda ulaşılacak kişinin adı. NVARCHAR türündedir.
- AcilSoyad: Acil durumda ulaşılacak kişinin soyadı. NVARCHAR türündedir.
- AcilEposta: Acil durumda ulaşılacak kişinin e-posta adresi. NVARCHAR türündedir.

```
CREATE TABLE AcilDurumKisileri (
    AcilID CHAR(10) PRIMARY KEY,
    HastaID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (HastaID) REFERENCES Hasta(HastaID),
    Telefon NVARCHAR(10) NOT NULL,
    AcilAd NVARCHAR(50) NOT NULL,
    AcilSoyad NVARCHAR(50) NOT NULL,
    AcilEposta NVARCHAR(50) NOT NULL,
);
```

Görsel 9 : "AcilDurumKisileri" Tablosunu Oluşturan SQL Sorgusu

5.3. "KronikHastaliklar" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması

Sistemde tanımlı olan kronik hastalıkların listesini içerir. Her hastalık için benzersiz bir ID bulunur.

- **HastalikID**: PRIMARY KEY olarak tanımlanır. Her kronik hastalık için benzersiz bir kimlik numarasıdır. CHAR türündedir.
- **HastalikAdi**: Diyabet, Hipertasniyon gibi kornik olan hastalığın adını belirtir. NVARCHAR türündedir.

```
CREATE TABLE KronikHastaliklar (
HastalikID CHAR(10) PRIMARY KEY,
HastalikAdi NVARCHAR(30) NOT NULL
);
```

Görsel 10: "KronikHastaliklar" Tablosunu Oluşturan SQL Sorgusu

5.4. "HastaninKronikHastaliklar" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması

Hastalarla birlikte sahip oldukları kronik hastalıklar arasındaki çoktan çoğa (m:n) ilişkiyi kurmak için ara tablo görevi görür. Bu nedenle iki yabancı anahtar içerir.

- HastaID: FOREIGN KEY olarak Hasta(HastaID) sütununa referans verir.
 CHAR türündedir.
- **HastalikID**: FOREIGN KEY olarak KronikHastaliklar(HastalikID) sütununa referans verir. CHAR türündedir.

Birleştirilmiş birncil anahtarlar (Composite Pimary Key) ile aynı hasta için aynı hastalık birden fazla kez eklenemez.

```
CREATE TABLE HastaninKronikHastaliklar (
    HastaID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (HastaID) REFERENCES Hasta(HastaID),
    HastalikID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (HastalikID) REFERENCES KronikHastaliklar(HastalikID),
    PRIMARY KEY (HastaID, HastalikID)
);
```

5.5. "Sigorta" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması

Hastaların bağlı olduğu sigorta bilgilerini saklamak için kullanılır. Her kayıt sigorta şirketine ait poliçe bilgisini temsil eder.

- **SigortaID**: Her sigorta kaydı için benzersiz bir kimliktir. PRIMARY KEY olarak tanımlanır. CHAR türündedir.
- SirketAdi: Sigorta şirketinin adını belirtir. NVARCHAR türündedir.
- **PoliceNo**: Poliçe numarası. NVARCHAR türündedir. Her poliçe numarası birbirinde farklı olduğu için benzersiz (UNIQUE) olarak tanımlanır.
- **SigortaBaslangic**: Sigortanın başlangıç tarihidir. DATE türündedir.
- SigortaBitis: Sigortanın bitiş tarihidir. DATE türündedir.
- **SigortaTuru**: Özel, Devlet gibi sigortanın türünü belirtir. NVARCHAR(50) türündedir.

```
CREATE TABLE Sigorta (
    SigortaID CHAR(10) PRIMARY KEY,
    SirketAdi NVARCHAR(100) NOT NULL,
    PoliceNo NVARCHAR(50) UNIQUE NOT NULL,
    SigortaBaslangic DATE NOT NULL,
    SigortaBitis DATE NOT NULL,
    SigortaTuru NVARCHAR(50) NOT NULL
);
```

Görsel 12: "Sigorts" Tablosunu Oluşturan SQL Sorgusu

5.6. "Doktor" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması

Bu bölümde "Doktor" tablosunda bulunan DoktorID, Ad, Soyad, TcKimlikNo, UzmanlikAlani, Telefon ve Eposta alanları oluşturulacaktır. Bu tabloda sağlık bilgi sisteminde yer alan doktorların kimlik, iletişim ve mesleki bilgilerini tutulur.

- **DoktorID**: Birincil anahtardır. Her doktor için benzersiz bir kimlik numarasıdır. CHAR türünde veri içerir.
- Ad: Doktorun ad bilgisini içerir. NVARCHAR veri türündedir ve maksimum 50 karakter uzunluğunda olabilir.
- **Soyad**: Doktorun soyad bilgisini içerir. NVARCHAR veri türündedir ve maksimum 50 karakter içerir.
- **TcKimlikNo**: Doktora ait Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını içerir. CHAR veri türündedir. Her doktor için benzersiz olması gerektiği için UNIQUE kısıtlaması uygulanmalıdır.
- **UzmanlikAlani**: Doktorun uzmanlık alanını belirtir. Örneğin, "Kardiyoloji", "Ortopedi" gibi değerler içerir. NVARCHAR veri türündedir.
- **Telefon**: Doktorun iletişim numarasını belirtir. NVARCHAR veri türünde olup tam 10 karakter içermelidir. Başında '0' olmadan, bitişik şekilde girilmelidir.
- **Eposta**: Doktorun e-posta adresini içerir. NVARCHAR veri türündedir ve maksimum 50 karakter uzunluğundadır.

```
CREATE TABLE Doktor (
DoktorID CHAR(10) PRIMARY KEY,
Ad NVARCHAR(50) NOT NULL,
Soyad NVARCHAR(50) NOT NULL,
TCKimlikNo CHAR(11) UNIQUE NOT NULL,
UzmanlikAlani NVARCHAR(100) NOT NULL,
Telefon NVARCHAR(100) NOT NULL,
Eposta NVARCHAR(10) NOT NULL,
CHECK(UzmanlikAlani IN('Kardiyoloji','Ortopedi','Nöroloji','Pediatri','Onkoloji','Genel Cerrahi','KBB', 'Dermatoloji'))
);
```

Görsel 13: "Doktor" Tablosunu Oluşturan SQL Sorgusu

5.7. "DoktorCalismaProgrami" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması

Bu bölümde, doktorların haftalık çalışma programlarını takip etmek amacıyla bir tablo oluşturulacaktır. Tabloda her kayıtta bir doktora ait belirli bir gün ve saat aralığı bilgisi tutulur. DoktorID alanı başka bir tabloya (Doktor) ait yabancı anahtardır. Bu nedenle "DoktorCalismaProgrami" tablosu oluşturulmadan önce "Doktor" tablosunun var olması gerekir.

- **ProgramID**: Birincil anahtardır. Her çalışma programı kaydı için benzersiz bir kimlik numarasıdır. Otomatik artar.
- **DoktorID**: Doktor tablosundaki DoktorID alanına **yabancı anahtar** olarak referans verir. Çalışma saatleri ile doktorlar arasında ilişki kurulmuş olur.
- Gun: Haftanın gününü belirtir. NVARCHAR veri türündedir. Girdi kısıtlaması için CHECK komutu ile yalnızca 7 gün adı girilmesi sağlanır.
- **BaslangicSaati**: Doktorun o günkü mesaisinin başlangıç saatini belirtir. TIME veri türünde tanımlanır. Örnek olarak 08:30.
- **BitisSaati**: Doktorun o günkü mesaisinin bitiş saatini belirtir. TIME veri türünde tanımlanır. Örneğin 16:30.

```
CREATE TABLE DoktorCalismaProgrami (
    ProgramID INT IDENTITY(1,1) PRIMARY KEY,
    DoktorID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (DoktorID) REFERENCES Doktor(DoktorID),
    Gun NVARCHAR(10) NOT NULL,
    BaslangicSaati TIME NOT NULL,
    BitisSaati TIME NOT NULL,
    CHECK(Gun IN('Pazartesi', 'Salı', 'Çarşamba', 'Perşembe', 'Cuma', 'Cumartesi', 'Pazar'))
);
```

Görsel 14: "DoktorCalismaProgrami" Tablosunu Oluşturan SQL Sorgusu

5.8. "Randevular" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması

İçeriğinde RandevuID, HastaID, DoktorID, RandevuTarihi, RandevuSaati, RandevuTuru ve RandevuDurumu alanları bulunan tablo oluşturulacaktır. Bu tablonun amacı hastaların doktorlarla yaptığı randevu kayıtlarını tutmaktır. HastaID ve DoktorID alanları sırasıyla Hasta ve Doktor tablolarına yabancı anahtar (foreign key) olarak tanımlanmalıdır.

- **RandevuID**: Her randevu için benzersiz bir kimlik numarasıdır. PRIMARY KEY olarak tanımlanır. INT veri türündedir. Otomatik olarak artar.
- HastaID: Randevunun hangi hastaya ait olduğunu belirtir. FOREIGN KEY olarak Hasta tablosundaki HastaID sütununa referans verir. CHAR veri türündedir.
- **DoktorID**: Randevunun hangi doktor ile yapılacağını belirtir. FOREIGN KEY olarak Doktor tablosundaki DoktorID sütununa referans verir. CHAR veri türündedir.
- RandevuTarihi: Randevunun yapılacağı tarihi belirtir. DATE veri türündedir. 'YYYY-MM-DD' formatında girilmelidir.
- **RandevuSaati**: Randevu saatini belirtir. TIME veri türündedir ve 'HH:MM' formatında girilir.
- RandevuTuru: Randevunun türünü belirtir (Muayene, Kontrol, Tahlil vb.). NVARCHAR veri türündedir.
- RandevuDurumu: Randevunun geçerli durumunu belirtir (Planlandı, Gerçekleşti,). NVARCHAR veri türündedir. Varsayılan olarak "Planlandı" değeri atanmıştır.

```
□CREATE TABLE Randevular (
RandevuID INT IDENTITY(1,1) PRIMARY KEY,
HastaID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (HastaID) REFERENCES Hasta(HastaID),
DoktorID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (DoktorID) REFERENCES Doktor(DoktorID),
RandevuTarihi DATE NOT NULL,
RandevuSaati TIME NOT NULL,
RandevuTuru NVARCHAR(50) NOT NULL,
RandevuDurumu NVARCHAR(50) NOT NULL DEFAULT 'Planlandı'
CHECK ( RandevuDurumu IN ('Planlandı', 'Gerçekleşti', 'İptal Edildi'))

):
```

Görsel 15: "Randevular" Tablosunu Oluşturan SQL Sorgusu

5.9. "MuayeneKayitlari" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması

Hastaların doktorlar tarafından gerçekleştirilen muayene bilgilerini tutmak amacıyla oluşturulmuştur. Tablodaki varlıkların açıklaması şu şekildedir:

- **MuayeneID**: Her muayene kaydı için benzersiz bir kimlik numarasıdır ve birincil anahtar olarak kullanılır. CHAR türündedir.
- **HastaID**: Muayene edilen hastanın kimliğini belirtir ve "Hasta" tablosundaki **HastaID** alanına yabancı anahtar olarak bağlanır.
- **DoktorID**: Muayeneyi gerçekleştiren doktoru ifade eder ve "Doktor" tablosundaki **DoktorID** alanına referans verir.
- **MuayeneTarihi**: Muayenenin yapıldığı tarihi belirtir. DATE veri türündedir ve 'YYYY-MM-DD' formatında tutulur.
- **Tani**: Doktorun hastaya koyduğu tanıyı içeren açıklama bilgisidir. NVARCHAR türündedir.
- **Tedavi**: Hastaya uygulanan tedavi bilgilerini içerir ve yine NVARCHAR olarak boyutu 255 olan bir değişkende saklanır.

```
CREATE TABLE MuayeneKayitlari (
    MuayeneID CHAR(10) PRIMARY KEY,
    HastaID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (HastaID) REFERENCES Hasta(HastaID),
    DoktorID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (DoktorID) REFERENCES Doktor(DoktorID),
    MuayeneTarihi DATE NOT NULL,
    Tani NVARCHAR(255) NOT NULL,

Tedavi NVARCHAR(255) NOT NULL
```

Görsel 16: "MuayeneKayitlari" Tablosunu Oluşturan SQL Sorgusu

);

5.10. "Receteler" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması

Receteler tablosu, hastalara yazılan ilaç reçetelerinin detaylarını saklamak için kullanılır. Tablonun içerisindeki değişkenlerin açıklaması şu şekildedir:

- **ReceteID**: Her reçete için benzersiz bir kimlik numarasıdır ve birincil anahtar olarak görev yapar. INT türündedir otomatik olarak artar.
- **MuayeneID**: Reçetenin hangi muayene sonucunda verildiğini belirtir. "MuayeneKayitlari" tablosundaki **MuayeneID** ile ilişkilidir.
- **HastaID**: Reçetenin hangi hastaya ait olduğunu gösterir. "Hasta" tablosundaki **HastaID** ile ilişkilidir.
- **DoktorID**: Reçeteyi yazan doktoru belirtir. "Doktor" tablosundaki **DoktorID** alanına bağlanır.
- **ReceteTarihi**: Reçetenin verildiği tarihi belirtir. DATE veri türünde tanımlanır.
- **IlacAd**: Reçeteye yazılan ilacın adını belirtir ve boyutu 54 olan NVARCHAR türü değişkende saklanır. Örnek olarak Lipitor, Calcimax, Pantil, Sebamed gibi değerler verilebilir.
- **Dozaj**: İlacın kullanım dozu ya da sıklığı hakkında bilgi verir.

```
ReceteID INT IDENTITY(1,1) PRIMARY KEY,
     MuayeneID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (MuayeneID) REFERENCES MuayeneKayitlari(MuayeneID),
     HastaID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (HastaID) REFERENCES Hasta(HastaID),
     DoktorID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (DoktorID) REFERENCES Doktor(DoktorID),
     ReceteTarihi DATE NOT NULL,
     IlacAd NVARCHAR(45) NOT NULL,
     Dozaj NVARCHAR(50) NOT NULL,
     CHECK (IlacAd IN (
     -- Kardiyoloji
     'Beloc',
     'Plavix',
     'Norvasc',
     'Lipitor',
     -- Ortopedi
     'Voltaren',
     'Naproxen',
     'Calcimax',
     'Dvit3',
     -- Nöroloji
     'Tegretol',
     'Lustral',
     'Aricept',
     'Neurontin',
     -- Pediatri
     'Parol Şurup',
     'Augmentin',
     'Ventolin Şurup',
     'Zinco',
     -- Onkoloji
     'Zoladex',
     'Herceptin',
     'Xeloda',
     'Neupogen',
     -- Genel Cerrahi
     'Clexane',
     'Flagyl',
     'Pantil',
     'Parol',
     -- KBB
     'Aerius',
     'Rhinocort',
     'Bactroban',
     'Otrivine',
     -- Dermatoloji
     'Madecassol',
     'Fucidin',
     'Acnelyse',
     'Sebamed'
 ))
);
```

Görsel 17: "Receteler" Tablosunu Oluşturan SQL Sorgusu

5.11. "Faturalar" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması

Faturalar tablosu, hastaların almış oldukları hizmetler karşılığında oluşturulan fatura bilgilerini saklamak amacıyla oluşturulmuştur. Tablodaki varlıkların açıklaması şu şekildedir:

- **FaturaID**: Her fatura kaydı için benzersiz bir kimlik numarasıdır ve birincil anahtar olarak kullanılır. INT türündedir. IDENTITY(1,1) ile otomatik olarak artacak şekilde ayarlanmıştır.
- **HastaID**: Fatura edilen hastanın kimliğini belirtir ve "Hasta" tablosundaki HastaID alanına yabancı anahtar olarak bağlanır.
- **DoktorID**: Faturada yer alan hizmeti sağlayan doktoru ifade eder ve "Doktor" tablosundaki DoktorID alanına referans verir.
- **OdemeID**: Fatura ile ilişkilendirilen ödeme bilgisinin kimliğini belirtir ve "Ödemeler" tablosundaki OdemeID alanına yabancı anahtar olarak bağlanır.
- **Ucret**: Hastaya verilen hizmet için talep edilen toplam ücreti içerir. DECIMAL türündedir ve virgülden sonra 2 basamak alır.
- **HizmetTuru**: Sağlanan hizmetin türünü belirtir (örneğin: muayene, tetkik, vb.). NVARCHAR türündedir.
- **FaturaTarihi**: Faturanın düzenlendiği tarihi belirtir. DATE veri türündedir ve 'YYYY-MM-DD' formatında tutulur.

```
☐CREATE TABLE Faturalar (

FaturaID INT IDENTITY(1,1) PRIMARY KEY,

HastaID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (HastaID) REFERENCES Hasta(HastaID),

DoktorID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (DoktorID) REFERENCES Doktor(DoktorID),

OdemeID INT NOT NULL FOREIGN KEY (OdemeID) REFERENCES Odemeler(OdemeID),

Ucret DECIMAL(10, 2) NOT NULL,

HizmetTuru NVARCHAR(100) NOT NULL,

FaturaTarihi DATE NOT NULL

);
```

Görsel 18: "Faturalar" Tablosunu Oluşturan SQL Sorgusu

5.12. "Odemeler" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması

Bu tablo hastaların muayene ve sağlık hizmetleri için sağladıkları ödeme bilgilerini tutmak amacıyla oluşturulmuştur. Tablodaki varlıkların açıklaması şu şekildedir:

- **OdemeID**: Her ödeme kaydına benzersiz bir kimlik numarası atanır ve birincil anahtar olarak kullanılır. INT türündedir. Otomatik olarak artar.
- OdemeYontem: Nakit, Sigorta, Kart gibi ödemenin yapıldığı yöntemi belirtir. NVARCHAR türündedir.
- **OdemeDurum**: Ödemenin durumunu ifade eder (tamamlandı, beklemede, iptal edildi). NVARCHAR türündedir.

```
CREATE TABLE Odemeler (
   OdemeID INT IDENTITY(1,1) PRIMARY KEY,
   OdemeYontem NVARCHAR(50) NOT NULL ,
   OdemeDurum NVARCHAR(50) NOT NULL CHECK (OdemeDurum IN('Tamamlandı','İptal Edildi','Beklemede|'))
);
```

Görsel 18: "Odemeler" Tablosunu Oluşturan SQL Sorgusu

5.13. "LaboratuvarTestleri" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması

Hastalara yapılan testlerle ilgili bilgileri saklamak amacıyla oluşturulmuştur. Testin kim tarafından yapıldığını, kime ait olduğunu ve testin zamanlamasını belirtir. Tablodaki varlıkların açıklaması şu şekildedir:

- **TestID**: Her laboratuvar testi için benzersiz bir kimlik numarasıdır ve birincil anahtar olarak kullanılır. CHAR türündedir.
- **HastaID**: Testin uygulandığı hastayı belirtir ve "Hasta" tablosundaki HastaID alanına yabancı anahtar olarak bağlanır.
- **DoktorID**: Testi isteyen ya da sonuçlarını değerlendiren doktoru ifade eder ve "Doktor" tablosundaki DoktorID alanına referans verir.
- **NumuneAlimTarihi**: Laboratuvar testine ait numunenin alındığı tarihi belirtir. DATE veri türündedir ve 'YYYY-MM-DD' formatında tutulur.
- **SonucTeslimTarihi**: Test sonuçlarının teslim edildiği tarihi gösterir. DATE veri türündedir.

```
CREATE TABLE LaboratuvarTestleri (
    TestID CHAR(10) PRIMARY KEY,
    HastaID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (HastaID) REFERENCES Hasta(HastaID),
    DoktorID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (DoktorID) REFERENCES Doktor(DoktorID),
    NumuneAlimTarihi DATE NOT NULL,
    SonucTeslimTarihi DATE NOT NULL,
);
```

Görsel 19: "LaboratuvarTestleri" Tablosunu Oluşturan SQL Sorgusu

5.14. "TestTuru" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması

Gerçekleştirilen testlerin türlerini sınıflandırmak amacıyla oluşturulmuştur. Her test türü benzersiz bir kimlikle tanımlanır ve test adları tutarsızlığın önüne geçmek için "Doktor" tablosundaki branşlara özgü olacak şekilde sınırlanmıştır. Tablodaki varlıkların açıklaması şu şekildedir:

- **TestTuruID**: Her test türüne ait benzersiz kimlik numarasıdır ve birincil anahtar olarak kullanılır. CHAR(10) veri türündedir.
- **TestAd**: Testin adını belirtir ve NVARCHAR türündedir. Bu alan boş bırakılamaz (NOT NULL) ve sadece önceden tanımlanmış test adlarından biri olabilir. Test sınırlamasına göre Branş-Test ilişkisi aşağıdaki gibidir
 - o **Kardiyoloji**: EKG, Efor
 - o **Ortopedi**: Kemik Dansitometri, Romatoid Faktör
 - Nöroloji: EEG, B12 Vitamin Seviyesi, Beyin MR
 - Pediatri: Hemogram, D Vitamini Seviyesi
 - o Onkoloji: Tümör Belirteçleri, PET-CT Görüntüleme
 - Genel Cerrahi: Kanama Zamanı ve Pıhtılaşma, Ameliyat Öncesi Panel, Karaciğer Fonksiyon
 - o Kulak Burun Boğaz (KBB): Boğaz Sürüntüsü, Odyometri
 - Dermatoloji: Cilt Prick, Biyopsi, Mantar Kültürü

```
CREATE TABLE TestTuru (
    TestTuruID CHAR(10) PRIMARY KEY,
    TestAd NVARCHAR(70) NOT NULL,
     CHECK (TestAd IN (
     -- Kardiyoloji
        'EKG',
        'Efor',
     --Ortopedi
        'Kemik Dansitometri',
        'Romatoid Faktör',
     --Nöroloji
        'EEG',
        'B12 Vitamin Seviyesi',
        'Beyin MR',
     --Pediatri
        'Hemogram',
        'D Vitamini Seviyesi',
     --Onkoloji
        'Tümör Belirteçleri',
        'PET-CT Görüntüleme',
     --Genel Cerrahi
        'Kanama Zamanı ve Pıhtılaşma',
        'Ameliyat Öncesi Panel',
        'Karaciğer Fonksiyon',
     --KBB
        'Boğaz Sürüntüsü',
        'Odyometri',
     --Dermatoloji
        'Cilt Prick',
        'Biyopsi',
        'Mantar Kültürü'
    ))
);
```

Görsel 20 : "TestTuru" Tablosunu Oluşturan SQL Sorgusu

5.15. "TestDetay" Tablosunun Veri Tabanı Üzerinde Oluşturulması

Yapılan testlerinin sonuçlarını tutmak için oluşturulmuştur. Her detay kaydı bir test türüne ait sonucu ifade eder. Tablodaki varlıkların açıklaması şu şekildedir:

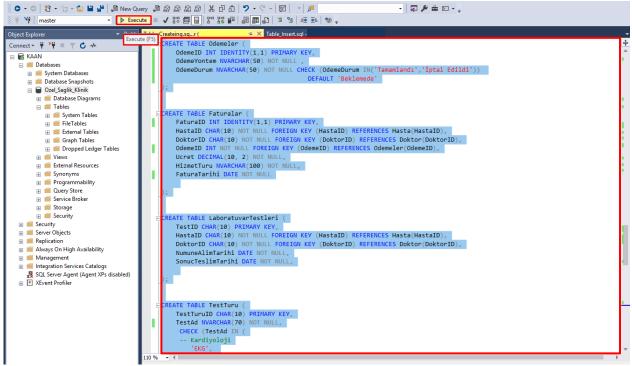
- **TestDetayID**: Her test sonucu kaydı için benzersiz bir kimlik numarasıdır ve birincil anahtar olarak kullanılır. CHAR türündedir.
- **TestTuruID**: Bu test sonucunun hangi test türüne ait olduğunu belirtir ve "TestTuru" tablosundaki TestTuruID alanına yabancı anahtar olarak bağlanır.
- **TestSonucu**: Negatif, Pozitif gibi yapılan testin sonucunu ifade eder. NVARCHAR türündedir ve testin sonucuna göre yorum içerir.

```
CREATE TABLE TestDetay (
TestDetayID CHAR(10) PRIMARY KEY,
TestTuruID CHAR(10) NOT NULL FOREIGN KEY (TestTuruID) REFERENCES TestTuru(TestTuruID),
TestSonucu NVARCHAR(100) NOT NULL CHECK(TestSonucu IN('Negatif', 'Pozitif')) DEFAULT 'Beklemede'
);
```

Görsel 21: "TestDetay" Tablosunu Oluşturan SQL Sorgusu

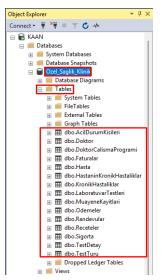
Tablo oluşturmak için sorgu yazma işlemi tamamlandıktan sonra bu SQL sorgularını çalıştırarak tabloları veri tabanına eklememiz gerekir. Bunun için ilk olarak yazdığımız tüm SQL komutlarını seçmeliyiz. Bu işlemi hızlıca yapmak için klavyeden CTRL + A tuş kombinasyonunu kullanabiliriz. Ardından üst menüde yer alan "Execute" butonuna tıklayarak ya da F5 tuşuna basarak sorguları çalıştırabiliriz.

Sorguları çalıştırmadan önce seçtiğimiz veri tabanı altında oluşturmak istediğimiz tablolarla aynı isme sahip tabloların olup olmadığıdır. Kontrol edilmezse sistem aynı isimdeki tabloları yeniden oluşturamayacağı için hata verecektir. Kontrolünü yapmak için sol tarafta yer alan "Object Explorer" penceresinden çalışacağımız veri tabanını bulmalıyız. Sonra altındaki "Tables" klasörünü genişletmeliyiz. Burda oluşturulacak tabloların daha önce eklenip eklenmediğini görebiliriz.

Görsel 22: SQL Sorgularını Çalıştıtırılması

Kontroller yapılıp tüm sorgular çalıştırıldıktan sonra tabloların oluşup oluşmadığını kontrol etmek için tekrar "Object Explorer" penceresinde ilgili veri tabanının "Tables" klasörünü sağ tıklayıp "Refresh" seçeneğini kullanabiliriz. Bu işlemden sonra klasörü genişleterek oluşturulan tabloların listelendiğini görebiliriz.

Görsel 22: Tabloların Görüntülenmesi

6. Tablolara Veri Eklenmesi

Artık tablolar oluşturulduğuna göre her bir tabloya veri ekleme işlemine geçebiliriz. Bu işlemi iki şekilde gerçekleştirebiliriz. İlk seçeneğimiz aynı sorgu dosyası içerisinde devam etmek ya da modüler çalışma tarzına uygun olarak sadece veri ekleme işlemlerine özel yeni bir sorgu dosyası oluşturmak.

Modüler çalışmayı tercih ettiğimiz için yeni bir sorgu dosyası açarak veri ekleme işlemlerini bu dosyada gerçekleştireceğiz.

Veri ekleme sorgularına geçmeden önce, mevcut tabloların boş olup olmadığını kontrol etmek faydalı olacaktır. Bunun için her tabloya özel olarak aşağıdaki sorgu yazıldıktan sonra sadece bu satır seçilip F5 veya "Execute" ile çalıştırılıp kontrol yapılabilir.

1) SELECT * FROM TABLO_ADI;

Bu sorgu ilgili tablonun içeriği görüntüler ve tablonun boş olup olmadığı anlaşılır ve daha sonra eklenecek verilerin düzgün girilip girilmediği de kontrol edilebilir.

Bu kontrol işlemleri sonrası her tablo için veri ekleme sorguları "INSERT INTO TABLO_ADI VALUES()" sorgusuyla yazılıp ardından tabloların son durumlarını gösteren görseller eklenecektir.

```
INSERT INTO Sigorta (SigortaID, SirketAdi, PoliceNo, SigortaBaslangic, SigortaBitis, SigortaTuru) VALUES ('S0001', 'Anadolu Sigorta', 'P123456', '2024-01-01', '2025-01-01', 'Tam Kapsamlı'), ('S0002', 'Allianz', 'P654321', '2024-02-01', '2025-02-01', 'Kapsamlı'), ('S0003', 'Axa Sigorta', 'P789012', '2024-03-01', '2025-03-01', 'Sınırlı'), ('S0004', 'Mapfre', 'P345678', '2024-04-01', '2025-04-01', 'Tam Kapsamlı'), ('S0005', 'Sompo Sigorta', 'P456789', '2024-05-01', '2025-05-01', 'Kapsamlı'), ('S0006', 'Allianz', 'P234567', '2024-06-01', '2025-06-01', 'Sınırlı'), ('S0007', 'Anadolu Sigorta', 'P567890', '2024-07-01', '2025-07-01', 'Tam Kapsamlı'), ('S0008', 'Axa Sigorta', 'P890123', '2024-08-01', '2025-08-01', 'Kapsamlı'), ('S0009', 'Mapfre', 'P012345', '2024-09-01', '2025-09-01', 'Sınırlı'), ('S0010', 'Sompo Sigorta', 'P678901', '2024-10-01', '2025-10-01', 'Tam Kapsamlı'), ('S0011', 'Allianz', 'P123123', '2024-11-01', '2025-11-01', 'Kapsamlı'), ('S0012', 'Anadolu Sigorta', 'P321321', '2024-12-01', '2025-12-01', 'Sınırlı'), ('S0013', 'Allianz', 'P111222', '2024-11-15', '2025-11-15', 'Tam Kapsamlı'), ('S0014', 'Mapfre', 'P333444', '2024-12-10', '2025-12-10', 'Kapsamlı'), ('S0015', 'Sompo Sigorta', 'P555666', '2024-12-20', '2025-12-20', 'Tam Kapsamlı');
```

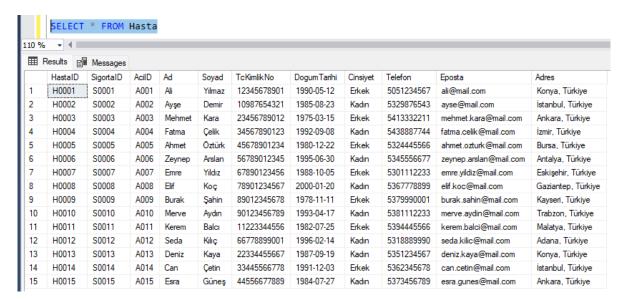
Görsel 23: "Sigorta" Tablosuna Veri Eklenmesi

Görsel 24: "Sigorta" Tablosuna Eklenen Verilerin Görüntülenmesi

```
INSERT INTO Hasta (HastaID, SigortaID, AcilD, Ad, Soyad, TcKimlikNo, DogumTarihi, Cinsiyet, Telefon, Eposta, Adres) VALUES
                                       'A001',
 ('H0001',
                     'S0001',
                                                       'Ali', 'Yılmaz', '12345678901', '1990-05-12', 'Erkek', '5051234567', 'ali@mail.com', 'Konya, Türkiye'), 'Ayşe', 'Demir', '10987654321', '1985-08-23', 'Kadın', '5329876543', 'ayse@mail.com', 'İstanbul, Türkiye'),
  ('H0002'
                     '50002'
                                        'A002',
                                                       'Mehmet', 'Kara', '23456789012', '1975-03-15', 'Erkek', '541332211', 'mehmet.kara@mail.com', 'Ankara, Türkiye'), 'Fatma', 'Çelik', '34567890123', '1992-09-08', 'Kadın', '5438887744', 'fatma.celik@mail.com', 'İzmir, Türkiye'), 'Ahmet', 'Öztürk', '45678901234', '1980-12-22', 'Erkek', '5324445566', 'ahmet.ozturk@mail.com', 'Bursa, Türkiye'), 'Zeynep', 'Arslan', '56789012345', '1995-06-30', 'Kadın', '5345556677', 'zeynep.arslan@mail.com', 'Antalya, Türkiye'), 'Emre', 'Yıldız', '67890123456', '1988-10-05', 'Erkek', '5301112233', 'emre.yildiz@mail.com', 'Eskişehir, Türkiye'),
                                        'A003',
  ('H0003'
                     '50003'
                                       'A004',
  ('H0004',
                     '50004'
                                       'A005',
    'H0005'.
                     '50005'
                                       'A006',
    'н0006',
                     'S0006',
                                        'A007'
    'H0007'
                      '50007'
                                       'A008',
                                                       'Elif', 'Koç', '78901234567', '2000-01-20', 'Kadın', '5367778899', 'elif.koc@mail.com', 'Gaziantep, Türkiye'),
   'H0009'.
                     '50009'.
                                        'A009'.
                                                        'Burak', 'Şahin', '89012345678', '1978-11-11', 'Erkek', '5379990001', 'burak'sahin@mail.com', 'Kayseri, Türkiye'),
                                        'A010', 'Merve', 'Aydın', '90123456789', '1993-04-17', 'Kadın', '5381112233', 'merve.aydin@mail.com', 'Trabzon, Türkiye'),
'A011', 'Kerem', 'Balcı', '11223344556', '1982-07-25', 'Erkek', '5394445566', 'kerem.balcı@mail.com', 'Malatya, Türkiye'),
'A012', 'Seda', 'Kılıç', '66778899001', '1996-02-14', 'Kadın', '5318889990', 'seda.kilic@mail.com', 'Adana, Türkiye'),
   'H0010',
                     'S0010',
   'H0011',
                      'S0011', 'A011',
 ('H0012',
                      'S0012',
('H0013', 'S0013', 'A013', 'Deniz', 'Kaya', '22334455667', '1987-09-19', 'Kadın', '5351234567', 'deniz.kaya@mail.com', 'Konya, Türkiye'), ('H0014', 'S0014', 'A014', 'Can', 'Çetin', '33445566778', '1991-12-03', 'Erkek', '5362345678', 'can.cetin@mail.com', 'İstanbul, Türkiye'), ('H0015', 'S0015', 'A015', 'Esra', 'Güneş', '44556677889', '1984-07-27', 'Kadın', '5373456789', 'esra.gunes@mail.com', 'Ankara, Türkiye');
```

Görsel 25: "Hasta" Tablosuna Veri Eklenmesi

Görsel 26: "Hasta" Tablosuna Eklenen Verilerin Görüntülenmesi

```
INSERT INTO AcilDurumKisileri (AcilID, HastaID, Telefon, AcilAd, AcilSoyad, AcilEposta) VALUES
('A001', 'H0001', '5320000001', 'Mehmet', 'Yılmaz', 'mehmet@mail.com'),
('A002', 'H0002', '5301111111', 'Zeynep', 'Demir', 'zeynep@mail.com'),
('A003', 'H0003', '5332223333', 'Ahmet', 'Kara', 'ahmet.kara@mail.com'),
('A004', 'H0004', '5304445555', 'Fatma', 'Yıldız', 'fatma.yildiz@mail.com'),
           'H0005', '5336667777', 'İsmail', 'Polat', 'ismail.polat@mail.com'),
('A005',
           'H0006', '5308889999', 'Ayşe', 'Öztürk', 'ayse.ozturk@mail.com'),
('A006',
           'H0007', '5330001111', 'Deniz', 'Kılıç', 'deniz.kilic@mail.com'),
           'H0008', '5302223333', 'Emine', 'Toprak', 'emine.toprak@mail.com'),
('A008',
('A009',
           'H0009', '5334445555', 'Selim', 'Demirtaş', 'selim.demirtas@mail.com'),
('A010', 'H0010', '5306667777', 'Gökhan', 'Çelik', 'gokhan.celik@mail.com'),
('A011', 'H0011', '5338889999', 'Zeynep', 'Balkan', 'zeynep.balkan@mail.com'),
('A012', 'H0012', '5300001111', 'Hasan', 'Savaş', 'hasan.savas@mail.com'),
('A013', 'H0013', '5321234567', 'Ayşe', 'Kaya', 'ayse.kaya@mail.com'),
('A014', 'H0014', '5332345678', 'Ali', 'Çetin', 'ali.cetin@mail.com'),
('A015', 'H0015', '5343456789', 'Fatma', 'Güneş', 'fatma.gunes@mail.com');
```

Görsel 27: "AcilDurumKisileri" Tablosuna Veri Eklenmesi

	SELEC	CT * FRO	M AcilDuru	umKisil	eri	
.10 %	- 4					
III	Results	B Messag	ies			
	AcilID	HastaID	Telefon	AcilAd	AcilSoyad	AcilEposta
1	A001	H0001	5320000001	Mehmet	Yılmaz	mehmet@mail.com
2	A002	H0002	5301111111	Zeynep	Demir	zeynep@mail.com
3	A003	H0003	5332223333	Ahmet	Kara	ahmet.kara@mail.com
4	A004	H0004	5304445555	Fatma	Yıldız	fatma.yildiz@mail.com
5	A005	H0005	5336667777	İsmail	Polat	ismail.polat@mail.com
6	A006	H0006	5308889999	Ayşe	Öztürk	ayse.ozturk@mail.com
7	A007	H0007	5330001111	Deniz	Kılıç	deniz.kilic@mail.com
8	800A	H0008	5302223333	Emine	Toprak	emine.toprak@mail.com
9	A009	H0009	5334445555	Selim	Demirtaş	selim.demirtas@mail.com
10	A010	H0010	5306667777	Gökhan	Çelik	gokhan.celik@mail.com
11	A011	H0011	5338889999	Zeynep	Balkan	zeynep.balkan@mail.com
12	A012	H0012	5300001111	Hasan	Savaş	hasan.savas@mail.com
13	A013	H0013	5321234567	Ayşe	Kaya	ayse.kaya@mail.com
14	A014	H0014	5332345678	Ali	Çetin	ali.cetin@mail.com
15	A015	H0015	5343456789	Fatma	Güneş	fatma.gunes@mail.com

Görsel 28: "AcilDurumKisileri" Tablosuna Eklenen Verilerin Görüntülenmesi

```
SELECT * FROM KronikHastaliklar
INSERT INTO KronikHastaliklar (HastalikID, HastalikAdi) VALUES
('KH001', 'Hipertansiyon'),
('KH002', 'Diyabet'),

    ■ Results    ■ Messages
('KH003', 'Astim'),
                                                                                    Hastalik ID
                                                                                             Hastalik Adi
                                                                                    KH001
                                                                                             Hipertansiyon
('KH004', 'Kolesterol Yüksekliği'),
                                                                                     KH002
                                                                                2
                                                                                             Divabet
('KH005', 'Depresyon'),
                                                                                3
                                                                                     KH003
                                                                                             Astım
('KH006', 'Obezite'),
                                                                                     KH004
                                                                                             Kolesterol Yüksekliği
('KH007', 'Kanser'),
                                                                                5
                                                                                     KH005
                                                                                             Depresyon
('KH008', 'Epilepsi'),
                                                                                6
                                                                                     KH006
                                                                                             Obezite
                                                                                7
                                                                                     KH007
                                                                                             Kanser
('KH009', 'Romatizma'),
                                                                                8
                                                                                     KH008
                                                                                             Epilepsi
('KH010', 'Böbrek Yetmezliği'),
                                                                                9
                                                                                     KH009
                                                                                             Romatizma
('KH011', 'Alzheimer'),
                                                                                10
                                                                                    KH010
                                                                                             Böbrek Yetmezliği
('KH012', 'Karaciğer Hastalıkları'),
                                                                                     KH011
                                                                                11
                                                                                             Alzheimer
('KH013', 'Migren'),
                                                                                12
                                                                                     KH012
                                                                                             Karaciğer Hastalıkl.
('KH014', 'Tansiyon Düşüklüğü'),
                                                                                13
                                                                                     KH013
                                                                                             Migren
                                                                                14
                                                                                     KH014
                                                                                             Tansiyon Düsüklüğü
('KH015', 'Multipl Skleroz');
                                                                                15
                                                                                     KH015
                                                                                             Multipl Skleroz
```

Görsel 29: "KronikHastaliklar" Tablosuna Veri Eklenmesi ve Eklenen Verilerin Görüntülenmesi

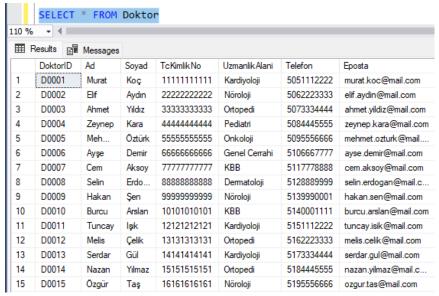
```
____INSERT INTO HastaninKronikHastaliklar (HastaID, HastalikID) VALUES
                                                                                        SELECT * FROM HastaninKronikHastaliklar
 ('H0001', 'KH001'),
 ('H0002',
             'KH002'),

    ■ Results    ■ Messages
 ('H0003',
              'KH003'),
                                                                                            HastaID HastalikID
 ('н0004',
              'KH004'),
                                                                                           H0001 KH001
 ('H0005',
              'KH005'),
                                                                                                  KH003
                                                                                            H0001
 с'н0006',
              'кн006'),
                                                                                            H0002
 ('H0007',
              'KH007'),
                                                                                            H0002
                                                                                                  KHOOT
 ('H0008',
                                                                                            H0003
                                                                                                  KH003
              'KH008'),
 ('H0009',
                                                                                            H0004
                                                                                                  KH004
              'KH009'),
 ('H0010',
              'KH010'),
                                                                                            H0005
                                                                                                  KH005
 ('H0011',
              'KH011'),
                                                                                            H0006
                                                                                                  KHOOG
 ('H0012',
              'KH012'),
                                                                                        10
                                                                                            H0007
                                                                                                  KH007
 ('H0001',
              'KH003'),
                                                                                        11
                                                                                            H0008
                                                                                                  KH005
 ('H0004',
              'KH006'),
 ('н0002',
                                                                                            H0009
              'KH007'),
                                                                                        13
                                                                                                  KHUUU
 ('H0008',
              'KH005'),
                                                                                        14
                                                                                            H0010
                                                                                                  KH010
 ('H0013',
                                                                                        15
                                                                                            H0011
                                                                                                  KH011
              'KH001'),
                                                                                        16
                                                                                            H0012
                                                                                                  KH012
              'KH015'),
 ('H0013',
 ('H0014',
              'KH002'),
                                                                                        18
                                                                                            H0013
                                                                                                  KH004
 ('H0014',
              'KH013'),
                                                                                        19
                                                                                            H0013
                                                                                                  KH015
 ('H0015',
              'KH005'),
                                                                                       20
                                                                                            H0014
                                                                                                  KH002
 ('H0015',
              'KH009'),
                                                                                        21
                                                                                            H0014
                                                                                            H0014
                                                                                                  KH013
              'KH014'),
 ('H0015',
                                                                                       23
                                                                                            H0015
                                                                                                  KH005
 ('H0013', 'KH004'),
                                                                                        24
                                                                                            H0015
                                                                                                  KH009
 ('H0014', 'KH010'),
                                                                                           H0015
                                                                                        25
                                                                                                  KH011
 ('H0015', 'KH011');
```

Görsel 30: "HastaninKronikHastaliklar" Tablosuna Veri Eklenmesi ve Eklenen Verilerin Görüntülenmesi

```
| INSERT INTO Doktor (DoktorID, Ad, Soyad, TcKimlikNo, UzmanlikAlani, Telefon, Eposta) VALUES ('D0001', 'Murat', 'Koç', '111111111111', 'Kardiyoloji', '5051112222', 'murat.koc@mail.com'), ('D0002', 'Elif', 'Aydın', '22222222222', 'Nöroloji', '5062223333', 'elif.aydin@mail.com'), ('D0003', 'Ahmet', 'Yıldız', '33333333333', 'Ortopedi', '5073334444', 'ahmet.yildiz@mail.com'), ('D0004', 'Zeynep', 'Kara', '44444444444', 'Pediatri', '5084445555', 'zeynep.kara@mail.com'), ('D0005', 'Mehmet', 'Öztürk', '55555555555', 'Onkoloji', '5095556666', 'mehmet.ozturk@mail.com'), ('D0006', 'Ayşe', 'Demir', '66666666666', 'Genel Cerrahi', '5106667777', 'ayse.demir@mail.com'), ('D0007', 'Cem', 'Aksoy', '77777777777', 'KBB', '5117778888', 'cem.aksoy@mail.com'), ('D0008', 'Selin', 'Erdoğan', '8888888888', 'Dermatoloji', '5128889999', 'selin.erdogan@mail.com'), ('D0009', 'Hakan', 'Şen', '99999999999', 'Nöroloji', '5139990001', 'hakan.sen@mail.com'), ('D0010', 'Burcu', 'Arslan', '10101010101', 'KBB', '5140001111', 'burcu.arslan@mail.com'), ('D0011', 'Tuncay', 'Işık', '12121212121', 'Kardiyoloji', '5151112222', 'tuncay.isik@mail.com'), ('D0012', 'Melis', 'Çelik', '13131313131', 'Ortopedi', '5162223333', 'melis.celik@mail.com'), ('D0013', 'Serdar', 'Gül', '14141414141', 'Kardiyoloji', '5173334444', 'serdar.gul@mail.com'), ('D0014', 'Nazan', 'Yılmaz', '15151515151', 'Ortopedi', '5184445555', 'nazan.yilmaz@mail.com'), ('D0015', 'Özgür', 'Taş', '16161616161', 'Nöroloji', '5195556666', 'ozgur.tas@mail.com');
```

Görsel 31: "Doktor" Tablosuna Veri Eklenmesi

Görsel 32: "Doktor" Tablosuna Eklenen Verilerin Görüntülenmesi

```
INSERT INTO DoktorCalismaProgrami (DoktorID, Gun, BaslangicSaati, BitisSaati) VALUES
('D0001', 'Pazartesi', '09:00', '17:00'),
('D0002', 'Salı', '10:00', '18:00'),
('D0003', 'Çarşamba', '08:30', '16:30'),
('D0004', 'Persembe', '09:30', '17:30'),
('D0005', 'Cuma', '08:00', '14:00'),
('D0006', 'Cumartesi', '10:00', '16:00'),
('D0007', 'Pazar', '11:00', '15:00'),
('D0008', 'Pazartesi', '12:00', '18:00'),
('D0009', 'Salı', '09:00', '17:00'),
('D0010', 'Çarşamba', '08:00', '16:00'),
('D0011', 'Persembe', '10:30', '18:30'),
('D0012', 'Cuma', '09:00', '15:00'),
('D0013', 'Pazartesi', '08:00', '16:00'),
('D0014', 'Çarşamba', '10:00', '18:00'),
('D0015', 'Cuma', '09:30', '17:30');
```

Görsel 33: "DoktorCalismaProgrami" Tablosuna Veri Eklenmesi

	SELECT *	FROM D	oktorCal	ismaProgrami							
110 %	.10 % 🔻 🕯										
III	⊞ Results										
	ProgramID	DoktorID	Gun	BaslangicSaati	BitisSaati						
1	1	D0001	Pazartesi	09:00:00.0000000	17:00:00.0000000						
2	2	D0002	Salı	10:00:00.0000000	18:00:00.0000000						
3	3	D0003	Çarşamba	08:30:00.0000000	16:30:00.0000000						
4	4	D0004	Perşembe	09:30:00.0000000	17:30:00.0000000						
5	5	D0005	Cuma	08:00:00.0000000	14:00:00.0000000						
6	6	D0006	Cumartesi	10:00:00.0000000	16:00:00.0000000						
7	7	D0007	Pazar	11:00:00.0000000	15:00:00.0000000						
8	8	D0008	Pazartesi	12:00:00.0000000	18:00:00.0000000						
9	9	D0009	Salı	09:00:00.0000000	17:00:00.0000000						
10	10	D0010	Çarşamba	08:00:00.0000000	16:00:00.0000000						
11	11	D0011	Perşembe	10:30:00.0000000	18:30:00.0000000						
12	12	D0012	Cuma	09:00:00.0000000	15:00:00.0000000						
13	13	D0013	Pazartesi	08:00:00.0000000	16:00:00.0000000						
14	14	D0014	Çarşamba	10:00:00.0000000	18:00:00.0000000						
15	15	D0015	Cuma	09:30:00.0000000	17:30:00.0000000						

Görsel 34: "DoktorCalismaProgrami" Tablosuna Eklenen Verilerin Görüntülenmesi

```
INSERT INTO Randevular (HastaID, DoktorID, RandevuTarihi, RandevuSaati, RandevuTuru, RandevuDurumu) VALUES

('H0001', 'D0001', '2025-05-12', '10:00', 'Kontrol', 'Gerçekleşti'),

('H0002', 'D0002', '2025-05-13', '11:30', 'Muayene', 'Planlandı'),

('H0003', 'D0003', '2025-05-14', '14:00', 'Kontrol', 'Planlandı'),

('H0004', 'D0004', '2025-05-15', '09:30', 'Muayene', 'Gerçekleşti'),

('H0005', 'D0005', '2025-05-16', '08:00', 'Kontrol', 'İptal Edildi'),

('H0006', 'D0006', '2025-05-17', '13:30', 'Muayene', 'Planlandı'),

('H0007', 'D0007', '2025-05-18', '16:00', 'Kontrol', 'Gerçekleşti'),

('H0008', 'D0008', '2025-05-19', '10:30', 'Muayene', 'İptal Edildi'),

('H0009', 'D0009', '2025-05-20', '11:00', 'Kontrol', 'Planlandı'),

('H0011', 'D0011', '2025-05-22', '15:00', 'Kontrol', 'Planlandı'),

('H0012', 'D0012', '2025-05-23', '12:30', 'Muayene', 'Gerçekleşti'),

('H0013', 'D0013', '2025-05-24', '10:00', 'Muayene', 'Planlandı'),

('H0014', 'D0014', '2025-05-25', '11:30', 'Kontrol', 'Planlandı'),

('H0015', 'D0015', '2025-05-26', '14:00', 'Muayene', 'Planlandı');
```

Görsel 35: "Randevular" Tablosuna Veri Eklenmesi

₩ .	Dk						
		Messages					
	RandevulD		DoktorID	RandevuTarihi	RandevuSaati	RandevuTuru	RandevuDurumu
1	1	H0001	D0001	2025-05-12	10:00:00.0000000	Kontrol	Gerçekleşti
2	2	H0002	D0002	2025-05-13	11:30:00.0000000	Muayene	Planlandı
3	3	H0003	D0003	2025-05-14	14:00:00.0000000	Kontrol	Planlandı
4	4	H0004	D0004	2025-05-15	09:30:00.0000000	Muayene	Gerçekleşti
5	5	H0005	D0005	2025-05-16	08:00:00.0000000	Kontrol	İptal Edildi
6	6	H0006	D0006	2025-05-17	13:30:00.0000000	Muayene	Planlandı
7	7	H0007	D0007	2025-05-18	16:00:00.0000000	Kontrol	Gerçekleşti
8	8	H0008	D0008	2025-05-19	10:30:00.0000000	Muayene	İptal Edildi
9	9	H0009	D0009	2025-05-20	11:00:00.0000000	Kontrol	Planlandı
10	10	H0010	D0010	2025-05-21	09:00:00.0000000	Muayene	Gerçekleşti
11	11	H0011	D0011	2025-05-22	15:00:00.0000000	Kontrol	Planlandı
12	12	H0012	D0012	2025-05-23	12:30:00.0000000	Muayene	Gerçekleşti
13	13	H0013	D0013	2025-05-24	10:00:00.0000000	Muayene	Planlandı
14	14	H0014	D0014	2025-05-25	11:30:00.0000000	Kontrol	Planlandı
15	15	H0015	D0015	2025-05-26	14:00:00 0000000	Muayene	Planlandı

Görsel 36: "Randevular" Tablosuna Eklenen Verilerin Görüntülenme

```
INSERT INTO MuayeneKayitlari(MuayeneID, HastaID, DoktorID, MuayeneTarihi, Tani, Tedavi)VALUES

('M0001', 'H0001', 'D0001', '2025-05-12', 'Hipertansiyon kontrolü', 'İlaç düzenlemesi'),

('M0002', 'H0002', 'D0002', '2025-05-12', 'Baş ağrısı', 'Ağrı kesici reçetesi'),

('M0003', 'H0003', 'D0003', '2025-05-13', 'Efor testi sonucu olumlu', 'Beta blokör tedavisi'),

('M0004', 'H0004', 'D0004', '2025-05-14', 'Omuz ağrısı', 'Fiziksel terapi ve ağrı kesici'),

('M0005', 'H0005', 'D0005', '2025-05-15', 'Depresyon semptomları', 'Antidepresan tedavisi'),

('M0006', 'H0006', 'D0006', '2025-05-16', 'B12 vitamini eksikliği', 'B12 takviyesi'),

('M0007', 'H0007', 'D0007', '2025-05-17', 'Sinüs enfeksiyonu', 'Antibiyotik tedavisi'),

('M0008', 'H0008', 'D0008', '2025-05-18', 'Cilt döküntüleri', 'Topikal tedavi ve krem kullanımı'),

('M0009', 'H0009', 'D0009', '2025-05-19', 'Gastrit semptomları', 'Mide koruyucu ilaç tedavisi'),

('M0010', 'H0010', 'D0010', '2025-05-20', 'Kanser taraması', 'Kemoterapi danışmanlığı'),

('M0011', 'H0011', 'D0011', '2025-05-21', 'İrritabl bağırsak sendromu', 'Diyet düzenlemesi ve ilaç tedavisi'),

('M0012', 'H0012', 'D0012', '2025-05-22', 'Alerjik reaksiyon', 'Antihistamin tedavisi'),

('M0013', 'H0001', 'D0013', '2025-05-24', 'Tiroid fonksiyon bozukluğu', 'Hormonal dengeleme tedavisi'),

('M0014', 'H0002', 'D0014', '2025-05-25', 'Kronik bronşit', 'Bronkodilatör ve solunum terapisi'),

('M0015', 'H0003', 'D0015', '2025-05-26', 'Gastroözofageal reflü', 'Asit bastırıcı ilaç tedavisi');
```

Görsel 37: "MuayeneKayitlari" Tablosuna Veri Eklenmesi

0 %	. • •					
	Results 📳 N	Messages				
	MuayeneID	HastaID	DoktorID	MuayeneTarihi	Tani	Tedavi
	M0001	H0001	D0001	2025-05-12	Hipertansiyon kontrolü	İlaç düzenlemesi
2	M0002	H0002	D0002	2025-05-12	Baş ağnsı	Ağn kesici reçetesi
3	M0003	H0003	D0003	2025-05-13	Efortesti sonucu olumlu	Beta blokör tedavisi
1	M0004	H0004	D0004	2025-05-14	Omuz ağrısı	Fiziksel terapi ve ağn kesici
5	M0005	H0005	D0005	2025-05-15	Depresyon semptomlan	Antidepresan tedavisi
6	M0006	H0006	D0006	2025-05-16	B12 vitamini eksikliği	B12 takviyesi
7	M0007	H0007	D0007	2025-05-17	Sinüs enfeksiyonu	Antibiyotik tedavisi
3	M0008	H0008	D0008	2025-05-18	Cilt döküntüleri	Topikal tedavi ve krem kullanımı
)	M0009	H0009	D0009	2025-05-19	Gastrit semptomlan	Mide koruyucu ilaç tedavisi
10	M0010	H0010	D0010	2025-05-20	Kanser taraması	Kemoterapi danışmanlığı
11	M0011	H0011	D0011	2025-05-21	İnitabl bağırsak sendromu	Diyet düzenlemesi ve ilaç tedavisi
2	M0012	H0012	D0012	2025-05-22	Alerjik reaksiyon	Antihistamin tedavisi
13	M0013	H0001	D0013	2025-05-24	Tiroid fonksiyon bozukluğu	Homonal dengeleme tedavisi
14	M0014	H0002	D0014	2025-05-25	Kronik bronşit	Bronkodilatör ve solunum terapisi
15	M0015	H0003	D0015	2025-05-26	Gastroözofageal reflü	Asit bastırıcı ilaç tedavisi

Görsel 38: "MuayeneKayitlari" Tablosuna Eklenen Verilerin Görüntülenmesi

```
JINSERT INTO Receteler (MuayeneID, HastaID, DoktorID, ReceteTarihi, IlacAd, Dozaj) VALUES
    ('M0001', 'H0001', 'D0001', '2025-05-12', 'Lipitor', '10mg/gün'),
    ('M0002', 'H0002', 'D0002', '2025-05-12', 'Neurontin', '300mg/gün'),
    ('M0003', 'H0003', 'D0003', '2025-05-13', 'Calcimax', '500mg/gün'),
    ('M0004', 'H0004', 'D0004', '2025-05-14', 'Augmentin', '5ml x 2/gün'),
    ('M0005', 'H0005', 'D0005', '2025-05-15', 'Herceptin', '150mg/hafta'),
    ('M0006', 'H0006', 'D0006', '2025-05-16', 'Clexane', '40mg/gün'),
    ('M0007', 'H0007', 'D0007', '2025-05-17', 'Rhinocort', '1 sprey/gün'),
    ('M0008', 'H0008', 'D0008', '2025-05-18', 'Fucidin', 'Günde 2 kez'),
    ('M0009', 'H0009', 'D0009', '2025-05-19', 'Plavix', '75mg/gün'),
    ('M0010', 'H0010', 'D0010', '2025-05-20', 'Lustral', '50mg/gün'),
    ('M0011', 'H0011', 'D0011', '2025-05-21', 'Naproxen', '250mg x 2/gün'),
    ('M0012', 'H0012', 'D0012', '2025-05-22', 'Ventolin Şurup', '2.5ml x 3/gün'),
    ('M0014', 'H0002', 'D0014', '2025-05-25', 'Parol Şurup', '5ml x 3/gün'),
    ('M0015', 'H0003', 'D0015', '2025-05-26', 'Pantil', '40mg/gün');
```

Görsel 39: "Receteler" Tablosuna Veri Eklenmesi

	SELECT	* FROM Re	ceteler								
10 %	0 % ▼										
■ Results											
	ReceteID	MuayeneID	HastaID	DoktorID	ReceteTarihi	llacAd	Dozaj				
1	1	M0001	H0001	D0001	2025-05-12	Lipitor	10mg/gün				
2	2	M0002	H0002	D0002	2025-05-12	Neurontin	300mg/gün				
3	3	M0003	H0003	D0003	2025-05-13	Calcimax	500mg/gün				
4	4	M0004	H0004	D0004	2025-05-14	Augmentin	5ml x 2/gün				
5	5	M0005	H0005	D0005	2025-05-15	Herceptin	150mg/hafta				
6	6	M0006	H0006	D0006	2025-05-16	Clexane	40mg/gün				
7	7	M0007	H0007	D0007	2025-05-17	Rhinocort	1 sprey/gün				
8	8	M0008	H0008	D0008	2025-05-18	Fucidin	Günde 2 kez				
9	9	M0009	H0009	D0009	2025-05-19	Plavix	75mg/gün				
10	10	M0010	H0010	D0010	2025-05-20	Lustral	50mg/gün				
11	11	M0011	H0011	D0011	2025-05-21	Naproxen	250mg x 2/gün				
12	12	M0012	H0012	D0012	2025-05-22	Ventolin Şurup	2.5ml x 3/gün				
13	13	M0013	H0001	D0013	2025-05-24	Norvasc	5mg/gün				
14	14	M0014	H0002	D0014	2025-05-25	Parol Şurup	5ml x 3/gün				
15	15	M0015	H0003	D0015	2025-05-26	Pantil	40mg/gün				

Görsel 40: "Receteler" Tablosuna Eklenen Verilerin Görüntülenmesi

```
SELECT * FROM Odemeler
INSERT INTO Odemeler (OdemeYontem, OdemeDurum) VALUES
('Kredi Kartı', 'Tamamlandı'),
('Nakit', 'Tamamlandı'),
                                                                         Results Messages
('Sigorta', 'Tamamlandı'),
                                                                             OdemeID OdemeYontem
('Sigorta', 'Tamamlandı'),
                                                                                    Kredi Kartı
                                                                                                 Tamamlandı
                                                                                     Nakit
                                                                                                 Tamamlandı
('Kredi Kartı', 'Beklemede'),
                                                                         3
                                                                             3
                                                                                     Sigorta
                                                                                                 Tamamlandı
('Nakit', 'İptal Edildi'),
                                                                         4
                                                                                     Sigorta
                                                                                                 Tamamlandi
('Sigorta', 'İptal Edildi'),
                                                                                                 Beklemede
                                                                                      Kredi Kartı
                                                                         6
                                                                             6
                                                                                     Nakit
                                                                                                 İptal Edildi
('Sigorta', 'Beklemede'),
                                                                                     Sigorta
                                                                                                 İptal Edildi
('Kredi Kartı', 'Tamamlandı'),
                                                                         8
                                                                                     Sigorta
                                                                                                 Beklemede
('Nakit', 'Beklemede'),
                                                                         9
                                                                                     Kredi Kartı
                                                                                                 Tamamlandı
('Sigorta', 'Tamamlandı'),
('Sigorta', 'İptal Edildi'),
                                                                         10
                                                                             10
                                                                                     Nakit
                                                                                                 Beklemede
                                                                         11
                                                                             11
                                                                                     Sigorta
                                                                                                 Tamamlandı
                                                                         12
                                                                             12
                                                                                      Sigorta
                                                                                                 İptal Edildi
('Kredi Kartı', 'Tamamlandı'),
                                                                         13
                                                                             13
                                                                                      Kredi Kartı
                                                                                                 Tamamlandı
('Nakit', 'Tamamlandı'),
                                                                         14
                                                                             14
                                                                                     Nakit
                                                                                                 Tamamlandi
('Sigorta', 'Beklemede');
                                                                                      Sigorta
                                                                                                 Beklemede
```

Görsel 41: "Odemeler" Tablosuna Veri Eklenmesi ve Eklenen Verilerin Görüntülenmesi

```
INSERT INTO Faturalar (HastaID, DoktorID, OdemeID, Ucret, HizmetTuru, FaturaTarihi) VALUES

('H0001', 'D0001', 1, 250.00, 'Muayene', '2025-05-12'),
('H0002', 'D0002', 2, 300.00, 'Tetkik', '2025-05-12'),
('H0003', 'D0003', 3, 180.00, 'Kontrol', '2025-05-13'),
('H0004', 'D0004', 4, 220.00, 'Muayene', '2025-05-13'),
('H0005', 'D0005', 5, 350.00, 'Tetkik', '2025-05-14'),
('H0006', 'D0006', 6, 270.00, 'Muayene', '2025-05-14'),
('H0007', 'D0007', 7, 150.00, 'Kontrol', '2025-05-15'),
('H0008', 'D0008', 8, 200.00, 'Tetkik', '2025-05-15'),
('H0009', 'D0009', 9, 280.00, 'Muayene', '2025-05-16'),
('H0010', 'D0010', 10, 320.00, 'Kontrol', '2025-05-16'),
('H0011', 'D0011', 11, 230.00, 'Muayene', '2025-05-17'),
('H0001', 'D0012', 12, 250.00, 'Tetkik', '2025-05-17'),
('H0001', 'D0014', 14, 280.00, 'Tetkik', '2025-05-24'),
('H0003', 'D0014', 14, 280.00, 'Tetkik', '2025-05-25'),
('H0014', 'D0014', 14, 380.00, 'Tetkik', '2025-05-25'),
('H0015', 'D0014', 14, 380.00, 'Tetkik', '2025-05-25'),
('H0015', 'D0014', 14, 180.00, 'Tetkik', '2025-05-25'),
('H0014', 'D0014', 14, 180.00, 'Tetkik', '2025-05-25'),
('H0014', 'D0014', 14, 80.00, 'Tetkik', '2025-05-25'),
('H0014', 'D0014', 14, 80.00, 'Tetkik', '2025-05-25'),
('H0014', 'D0014', 14, 80.00, 'Tetkik', '2025-05-25');
```

Görsel 42: "Faturalar" Tablosuna Veri Eklenmesi

	SELECT * FROM Faturalar									
110 %	- 4									
Results										
	FaturaID	HastalD	DoktorID	OdemeID	Ucret	Hizmet Turu	Fatura Tarihi			
1	1	H0001	D0001	1	250.00	Muayene	2025-05-12			
2	2	H0002	D0002	2	300.00	Tetkik	2025-05-12			
3	3	H0003	D0003	3	180.00	Kontrol	2025-05-13			
4	4	H0004	D0004	4	220.00	Muayene	2025-05-13			
5	5	H0005	D0005	5	350.00	Tetkik	2025-05-14			
6	6	H0006	D0006	6	270.00	Muayene	2025-05-14			
7	7	H0007	D0007	7	150.00	Kontrol	2025-05-15			
8	8	H0008	D0008	8	200.00	Tetkik	2025-05-15			
9	9	H0009	D0009	9	280.00	Muayene	2025-05-16			
10	10	H0010	D0010	10	320.00	Kontrol	2025-05-16			
11	11	H0011	D0011	11	230.00	Muayene	2025-05-17			
12	12	H0012	D0012	12	250.00	Tetkik	2025-05-17			
13	13	H0001	D0013	13	300.00	Muayene	2025-05-24			
14	14	H0002	D0014	14	280.00	Tetkik	2025-05-25			
15	15	H0003	D0015	15	260.00	Kontrol	2025-05-26			
16	16	H0013	D0014	14	200.00	Tetkik	2025-05-25			
17	17	H0014	D0014	14	380.00	Tetkik	2025-05-25			
18	18	H0015	D0014	14	180.00	Tetkik	2025-05-25			
19	19	H0014	D0014	14	80.00	Tetkik	2025-05-25			

Görsel 43: "Faturalar" Tablosuna Eklenen Verilerin Görüntülenmesi

```
INSERT INTO LaboratuvarTestleri (TestID, HastaID, DoktorID, NumuneAlimTarihi, SonucTeslimTarihi)

VALUES

('T0001', 'H0001', 'D0001', '2025-05-12', '2025-05-15'),
('T0002', 'H0002', 'D0002', '2025-05-13', '2025-05-16'),
('T0003', 'H0003', 'D0003', '2025-05-14', '2025-05-17'),
('T0004', 'H0004', 'D0004', '2025-05-15', '2025-05-18'),
('T0005', 'H0005', 'D0005', '2025-05-16', '2025-05-19'),
('T0006', 'H0006', 'D0006', '2025-05-17', '2025-05-20'),
('T0007', 'H0007', 'D0007', '2025-05-18', '2025-05-21'),
('T0008', 'H0008', 'D0008', '2025-05-19', '2025-05-21'),
('T0009', 'H0009', 'D0009', '2025-05-20', '2025-05-22'),
('T0010', 'H0010', 'D0010', '2025-05-21', '2025-05-24'),
('T0011', 'H0011', 'D0011', '2025-05-21', '2025-05-26'),
('T0012', 'H0012', 'D0012', '2025-05-24', '2025-05-26'),
('T0013', 'H0013', 'D0013', '2025-05-24', '2025-05-27'),
('T0014', 'H0014', 'D0014', '2025-05-25', '2025-05-28'),
('T0015', 'H0015', 'D0015', '2025-05-26', '2025-05-29');
```

Görsel 44: "LaboratuvarTestleri" Tablosuna Veri Eklenmesi

	SELECT	T * FRO	M Labora	tuvarTestleri	1
110 %	4				
■ [Results [Message	es		
	TestID	HastaID	DoktorID	NumuneAlimTarihi	Sonuc Teslim Tarihi
1	T0001	H0001	D0001	2025-05-12	2025-05-15
2	T0002	H0002	D0002	2025-05-13	2025-05-16
3	T0003	H0003	D0003	2025-05-14	2025-05-17
4	T0004	H0004	D0004	2025-05-15	2025-05-18
5	T0005	H0005	D0005	2025-05-16	2025-05-19
6	T0006	H0006	D0006	2025-05-17	2025-05-20
7	T0007	H0007	D0007	2025-05-18	2025-05-21
8	T0008	H0008	D0008	2025-05-19	2025-05-22
9	T0009	H0009	D0009	2025-05-20	2025-05-23
10	T0010	H0010	D0010	2025-05-21	2025-05-24
11	T0011	H0011	D0011	2025-05-22	2025-05-25
12	T0012	H0012	D0012	2025-05-23	2025-05-26
13	T0013	H0013	D0013	2025-05-24	2025-05-27
14	T0014	H0014	D0014	2025-05-25	2025-05-28
15	T0015	H0015	D0015	2025-05-26	2025-05-29

Görsel 45: "Laboratuvar Testleri" Tablosuna Eklenen Verilerin Görüntülenmesi

```
INSERT INTO TestTuru (TestTuruID, TestAd) VALUES SELECT * FROM TestTuru
('TT001', 'EKG'),
('TT002', 'EEG'),
('TT003', 'Efor'),
                                                              110 % - 4
                                                               TestTuruID TestAd
('TT004', 'Kemik Dansitometri'),
                                                                  TT001
                                                                          EKG
('TT005', 'Romatoid Faktör'),
                                                                    TT002
                                                                             EEG
('TT006', 'B12 Vitamin Seviyesi'),
                                                                   TT003
                                                                             Efor
                                                                   TT004
                                                                             Kemik Dansitometri
('TT007', 'Beyin MR'),
                                                                   TT005
                                                                             Romatoid Faktör
 ('TT008', 'Hemogram'),
                                                              6 TT006
                                                                             B12 Vitamin Seviyesi
('TT009', 'D Vitamini Seviyesi'),
                                                                    TT007
                                                                             Beyin MR
('TT010', 'Tümör Belirteçleri'),
                                                                  TT008
                                                                             Hemogram
('TT011', 'PET-CT Görüntüleme'),
                                                                   TT009
                                                                             D Vitamini Sevivesi
                                                              10 TT010
('TT012', 'Kanama Zamanı ve Pıhtılaşma'),
                                                                             Tümör Belirtederi
                                                               11 TT011
                                                                             PET-CT Görüntüle.
('TT013', 'Ameliyat Öncesi Panel'),
('TT014', 'Karaciğer Fonksiyon'),
                                                               12 TT012
                                                                             Kanama Zamanı v..
                                                               13 TT013
                                                                             Ameliyat Öncesi P.
('TT015', 'Boğaz Sürüntüsü'),
                                                               14
                                                                  TT014
                                                                             Karaciğer Fonksiyon
 ('TT016', 'Odyometri'),
                                                               15 TT015
                                                                             Boğaz Sürüntüsü
                                                               16
                                                                    TT016
                                                                             Odyometri
('TT017', 'Cilt Prick'),
                                                                   TT017
                                                                             Cilt Prick
('TT018', 'Biyopsi'),
('TT019', 'Mantar Kültürü');
                                                               18
                                                                    TT018
                                                                             Biyopsi
                                                                             Mantar Kültürü
```

Görsel 46: "TestTuru" Tablosuna Veri Eklenmesi ve Eklenen Verilerin Görüntülenmesi

```
INSERT INTO TestDetay (TestDetayID, TestTuruID, TestSonucu) VALUES
                                                                            110 % - 4
('TD001', 'TT001', 'Pozitif'), -- EKG
('TD002', 'TT002', 'Negatif'),
                                     -- EEG
                                                                            ('TD003', 'TT003', 'Negatif'),
                                                                                TestDetayID TestTuruID
                                    -- Efor
                                                                                                  TestSonucu
('TD004', 'TT004', 'Pozitif'), -- Kemik Dansitometri
                                                                               TD001
                                                                                          TT001
                                                                                                   Pozitif
('TD005', 'TT005', 'Negatif'),
                                                                                          TT002
                                                                                                   Negatif
                                    -- Romatoid Faktör
                                                                               TD003
                                                                                          TT003
                                                                                                   Negatif
('TD006', 'TT006', 'Pozitif'),
                                    -- B12 Vitamin
                                                                                TD004
                                                                                          TT004
('TD007', 'TT007', 'Pozitif'),
                                    -- Beyin MR
                                                                                 TD005
                                                                                          TT005
                                                                                                   Negatif
('TD008', 'TT008', 'Negatif'), -- Hemogram
                                                                                TD006
                                                                                          TT006
                                                                                                   Pozitif
('TD009', 'TT009', 'Pozitif'),
('TD010', 'TT010', 'Pozitif'),
('TD011', 'TT011', 'Pozitif'),
('TD012', 'TT012', 'Pozitif'),
('TD013', 'TT013', 'Negatif'),
                                    -- D Vitamini
                                                                                TD007
                                                                                          TT007
                                    -- Tümör Belirteçleri
                                                                            8
                                                                                TD008
                                                                                          TT008
                                                                                                   Negatif
                                                                                TD009
                                                                                          TT009
                                                                                                   Pozitif
                                    -- PET-CT
                                                                            10 TD010
                                     -- Kanama Zamanı
                                                                                TD011
                                                                            11
                                                                                          TT011
                                                                                                   Pozitif
                                     -- Ameliyat Öncesi Panel
                                                                            12 TD012
                                                                                          TT012
('TD014', 'TT014', 'Negatif'),
                                     -- Karaciğer Fonksiyon
('TD015', 'TT015', 'Pozitif'),
                                     -- Boğaz Sürüntüsü
                                                                            14 TD014
                                                                                          TT014
                                                                                                   Negatif
('TD016', 'TT016', 'Pozitif'),
                                     -- Odyometri
                                                                            15
                                                                                TD015
                                                                                          TT015
('TD017', 'TT017', 'Negatif'),
                                    -- Cilt Prick
('TD018', 'TT018', 'Negatif'),
                                                                                 TD017
                                                                            17
                                                                                          TT017
                                                                                                   Negatif
                                    -- Biyopsi
                                                                             18
                                                                                 TD018
                                                                                          TT018
('TD019', 'TT019', 'Pozitif'); -- Mantar Kültürü
```

Görsel 47: "TestDetay" Tablosuna Veri Eklenmesi ve Eklenen Verilerin Görüntülenmesi

7. Veri Tabanı Sorgu Örnekleri

Bu bölümde artık hazır olan veri tabanımızın üzerinde sorgu örnekleri uygulanacaktır. Bu örneklerin içinde Basit, Saklı Yordam (Stored Procedure) ve Tetikleyici (Trigger) yöntemleri kullanılacaktır.

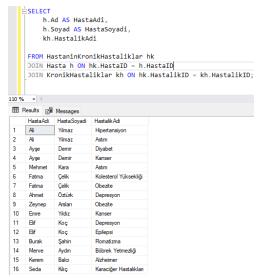
7.1. Basit Sorgu Örnekleri

1) Aşağıdaki resimde gösterilen SQL sorgusu "M0001"e ait muayene kaydının reçete bilgilerini getirir. Muayenin reçetesindeki hasta, doktor, reçete tarihi, ilaç adı ve dozaj bilgileri MuayeneKayitlari, Receteler, Hasta ve Doktor tabloları birleştirilerek gösterilir.

```
m.MuayeneID,
        h.Ad AS HastaAdi.
        h.Soyad AS HastaSoyadi,
        d.Ad AS DoktorAdi,
        d.Soyad AS DoktorSoyadi,
        r.ReceteTarihi,
        r.IlacAd,
        r.Dozaj
    FROM Receteler r
    JOIN MuayeneKayitlari m ON r.MuayeneID = m.MuayeneID
    JOIN Hasta h ON r.HastaID = h.HastaID
    JOIN Doktor d ON r.DoktorID = d.DoktorID
    WHERE r.MuayeneID = 'M0001';
MuayeneID HastaAdi HastaSoyadi DoktorAdi DoktorSoyadi ReceteTarihi IlacAd Dozaj
                                                 2025-05-12 Lipitor 10mg/gün
                    Yılmaz
                              Murat
                                       Koç
```

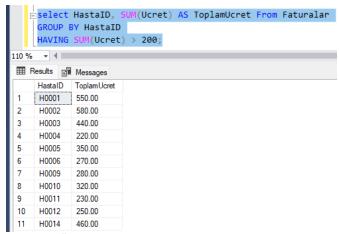
Görsel 48: "M001" e Ait Reçete Bilgilerini Getiren Sorgu ve Çıktısı

2) Aşağıdaki resimde gösterilen SQL sorgusu kronik hastalığa sahip olan hastaların isimlerini ve soyadlarını getirir. HastalikAdi ile hastanın adı ve soyadı "Hasta" ve "KronikHastaliklar" tablosu birbirine join edilerek getirilir. Bir hastanın birden fazla kronik hastalığının olabileceği de unutulmamalıdır.

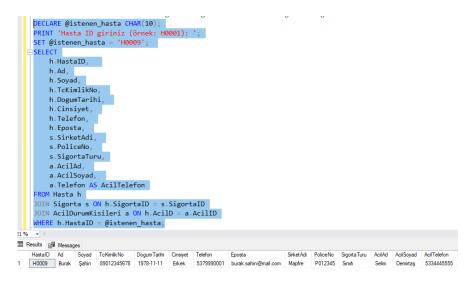
Görsel 48 : Kronik Hastalığı Olan Hastaların İsimlerini, Soyadlarını ve Hastalıklarını Listeleyen Sorgu ve Çıktısı

3) Aşağıdaki SQL sorgusu, Faturalar tablosundaki her hastanın ödediği toplam ücreti hesaplar "GROUP BY HastaID" ile her hasta için ayrı bir grup oluşturulur. "HAVING SUM(Ucret) > 200" ile toplam ücreti 200'den fazla olan hastaları filtreler. Bu hastaların HastaID ve ToplamUcret bilgilerini döndürür.

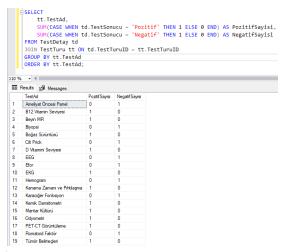
Görsel 49: Toplam Ücreti 200'den Az Olan Hastaları Filtreleyen Sorgu ve Çıktısı

4) Aşağıdaki resimde bulunan T-SQL sorgusu belirli bir hastanın kimlik, iletişim, sigorta bilgileri ve acil durumda ulaşılacak kişinin bilgilerini listeler. Hasta, Sigorta ve AcilDurumKisileri tabloları hasta ID'si üzerinden birleştirilmiştir. "@istenen_hasta" değişkeni ile bilgileri istenen hasta getirilir.

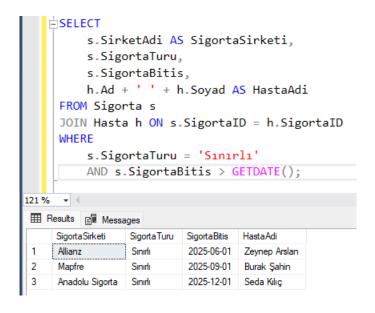
Görsel 50: Belirli Bir Hastanın Acil ve Sigorta Bilgileri Dahil Bütün Bilgilerini Getirir

5) Bu SQL sorgusu hangi testten kaç tane pozitif ve kaç tane negatif sonuç çıktığını sayar. TestDetay ve TestTuru tabloları birleştirilmiştir. Her test adı için pozitif ve negatif sonuçlar ayrı ayrı sayılır. Sonuçlar test adına göre sıralanır ve gruplanır.

Görsel 51 : Her Test Türü İçin Kaç Adet Pozitif ve Negatif Sonuç Olduğunu Gösteren Sorgu ve Çıktısı

6) Bu SQL sorgusu sigorta türü "Sınırlı" olan ve henüz süresi dolmamış sigortaları bulur. Ayrıca bu sigortaların ait olduğu hastaların adını ve soyadını, sigorta şirketi adını ve sigorta türünü listeler.

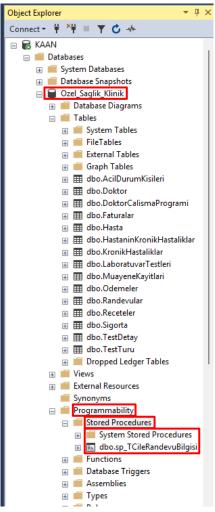

Görsel 52 : "Sınırlı" Türe Sahip ve Tarihi Geçerli Olan Sigortaya Sahip Hasta Adı ve Soyadını Birleştirerek Yazan Sorgu ve Çıktısı

7.2. Saklı Yordamlar (Stored Procedures) Örnekleri

Saklı yordam (Stored Procedure) veritabanında depolanan ve belirli bir görevi yerine getiren SQL komutları kümesidir. Kullanıcılar ve uygulamalar bu yordamları veri tabanında istedikleri zaman çağırarak çalıştırabilirler. Özellikle birden fazla kez kullanılması gereken işlemleri tek bir saklı yordamda yazarak tekrarı azaltabilir, işlem güvenliğini artırabilir ve sorgunun okunmasını kolaylaştırabiliriz.

Bu saklı yordamlar, yine "Object Explorer" penceresinde bulunan kendi veri tabanımızda "Programmability — Stored Procedures" yolunu takip ederek bulabileceğimiz bir yerde saklanır. "Stored Procedures" üzerine sağ tıklanıp "New... — Stored Procedure" seçeneği ile yeni bir saklı yordam oluşturabilir veya "New Query" ile yeni bir sorgu dosyası açıp saklı yordamımızı burada yazarak "Execute" butonuyla veri tabanımıza ekleyebiliriz.

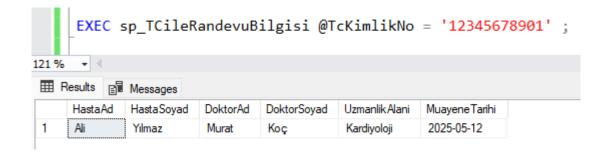

Görsel 53: Oluşturulmuş Saklı Yordamların (Stored Procedures) Konumu

Aşağıdaki görselde TC Kimlik Numarası girilen bir hastanın, hangi doktora ve ne zaman muayene olacağını gösteren bir saklı yordam örneği ve çıktısı gösterilmiştir.

```
□CREATE PROCEDURE sp_TCileRandevuBilgisi
     @TcKimlikNo CHAR(11)
 AS
BEGIN
     SELECT
        h.Ad AS Hasta_Ad,
        h.Soyad AS Hasta_Soyad,
        d.Ad AS Doktor Ad,
         d.Soyad AS Doktor_Soyad,
         d.UzmanlikAlani,
         m.MuayeneTarihi
     FROM Hasta h
     JOIN MuayeneKayitlari m ON h.HastaID = m.HastaID
     JOIN Doktor d ON m.DoktorID = d.DoktorID
     WHERE h.TcKimlikNo = @TcKimlikNo
     ORDER BY m.MuayeneTarihi DESC;
```

Görsel 54: "sp_TCileRandevuBilgisi" Adlı Saklı Yordamın Yapısı

Görsel 55: "sp_TCileRandevuBilgisi" Adlı Saklı Yordamın Çağırılması ve Sorgunun Sonucu

Aşağıdaki görselde bulunan saklı yordam hastanın telefon numarasını kontrol ederek ona göre fatura ve ödeme bilgilerini alan ve ücret toplamlarını hesaplayan bir saklı yordam yazılmıştır. Çıktıda ise hastanın ad ve soyadını birleşik bir şekilde yazar ve toplam ücreti virgülden sonra 2 basamak olacak şekilde yazar. hastanın birden fazla faturası olabileceği ve bu faturaların toplam ücretini almak nedeniyle en sonda "GROUP BY" ile gruplama yapılır.

```
☐CREATE PROCEDURE sp_HastaTelefonIleToplamUcret

@Telefon NVARCHAR(10)

AS

□BEGIN
□ SELECT

    h.Ad + ' ' + h.Soyad AS HastaAdi,
    h.Telefon AS HastaTelefon,
    SUM(f.Ucret) AS ToplamUcret

FROM
    Faturalar f

JOIN Hasta h ON f.HastaID = h.HastaID

WHERE
    h.Telefon = @Telefon

GROUP BY
    h.Ad, h.Soyad, h.Telefon;

END;
```

Görsel 56: "sp HastaTelefonIleToplamUcret" Adlı Saklı Yordam Yapısı

```
EXEC sp_HastaTelefonIleToplamUcret @Telefon = '5413332211';

121 % 

Results Messages

HastaAdi HastaTelefon ToplamUcret

Mehmet Kara 5413332211 180.00
```

Görsel 57: "sp_HastaTelefonIleToplamUcret" Adlı Saklı Yordamın Çağırılması ve Sorgunun Sonucu

7.3. Trigger (Tetikleyici) Örneği

Trigger (tetikleyici) veritabanı yönetim sistemlerinde INSERT, UPDATE, DELETE ile verilerde değişiklik olduğunda otomatik olarak kendine atanmış görevi gerçekleştiren araçlardır. Özellikle denetim, veri bütünlüğü sağlama, tablolar arası otomatik işlem yönetimi gibi durumlarda kolaylık sağlar.

Tetikleyicilerin uygun senaryolarda kullanılması önemlidir. Çünkü özellikle fazla verinin sistemlerde karmaşık ve iç içe geçmiş trigger yapıları sisteme ciddi yük bindirebilir ve hata ayıklamayı zorlaştırabilir. Ayrıca halihazırda bulunan tetikleyicilerin birçok kez kullanılması da gereksiz karmaşıklığa yol açabilir. Bu nedenle tetikliyicileri verimli bir şekilde kullanılması için sistem gereksinimleri ve mimari bütünlüğüne göre tanımlanmalı ve sorgusu yazılmalıdır.

Aşağıdaki resimde oluşturduğumuz veri tabanına uygun bir tetikleyici örneği görülebilir. Bu tetikleyici "Faturalar" tablosunda bulunan "Ucret" alanında fiyat yükselmesi olması durumunda zammın ne zaman yapıldığını, bu zamdan kimin etkilendiğini, eski ücretle birlikte yeni ücreti ve zam yüzdesini tutacak ve bir log tablosuna yazacaktır. Bu tablo ile birlikte gelecekte ücret nedeniyle oluşabilecek bir şikayet durumuna veya denetlemeye karşı bir önlem alınması planlanmaktadır.

Bu tetikleyicinin çalışabilmesi için, önceden belirlenmiş bir log tablosuna ihtiyaç vardır. "FaturaGuncellemeLog" isimli log tablosu oluşturularak bu ihtiyaç giderilir. Bu tabloda aşağıdaki sütunları bulunacaktır:

- HastaID: Güncelleme yapılan fatura kaydına ait hasta kimliğini tutar.
- OdemeID: Güncelleme yapılan faturanın ödeme kimliğini belirtir.
- EskiUcret: Güncelleme öncesinde fatura üzerinde kayıtlı olan ücret bilgisini tutar. "Faturalar" tablosunda "Ucret" sütunun veri tipiyle uyumlu olması için bu alan da DECIMAL(10,2) olarak tanımlanır.
- YeniUcret: Güncelleme sonrasında geçerli olan yeni ücret bilgisini tutar. Bu sütun da "Faturalar" tablosunda "Ucret" sütunun veri tipiyle uyumlu olması için DECIMAL(10,2) veri tipinde tanımlanmalıdır.
- ZamYuzdesi: Ücretteki değişim oranını yüzdesel olarak ifade eder. DECIMAL(4,2) veri tipindedir.
- GuncellemeTarihi: Ücret güncellemesinin yapıldığı tarih ve saati sistem zamanı (GETDATE()) ile kaydeder.

```
☐ CREATE TABLE FaturaGuncellemeLog (

LogID INT IDENTITY(1,1) PRIMARY KEY,

HastaID CHAR(10),

OdemeID INT,

EskiUcret DECIMAL(10,2),

YeniUcret DECIMAL(10,2),

ZamYuzde DECIMAL(4,2),

GuncellemeTarihi DATETIME DEFAULT GETDATE()

);
```

Görsel 58: "FaturaGuncellemeLog" Log Tablosunu Yapısı ve Oluşturan Sorgu

Tablomuz oluşturduktan sonra bu tabloya tetiklendiğinde verileri yazacak bir Trigger (Tetikleyici) yazılması gerekmektedir. "trg_FaturaUcretGuncelleme" isimli bu trigger "Faturalar" tablosunda bir güncelleme işlemi yapıldığında otomatik olarak devreye girer. Kayıtta "Ucret" sütunundaki değer değiştiğinde tetiklenir. Güncelleme gerçekleştiğinde tetikleyici değişiklik öncesi ve sonrası ücret değerlerini karşılaştırır. Eğer ücrette bir farklılık varsa bu değişikliğe ait bilgileri "FaturaGuncellemeLog" adlı log tablosuna kaydeder. "Faturalar" tablosundaki ücret değişiklikleri otomatik olarak kayıt altına alınmış olur. Kullanıcının herhangi ekstra bir işlem yapmasına gerek yoktur sadece "Faturalar" tablosunda ücret güncellemesi yapılması trigger'ın çalışması için yeterlidir.

```
CREATE TRIGGER trg_FaturaUcretGuncelleme
 ON Faturalar
AFTER HPDATE
AS
BEGIN
    SET NOCOUNT ON;
    IF EXISTS (
        SELECT 1
        FROM inserted i
        JOIN deleted d ON i.FaturaID = d.FaturaID
        WHERE i.Ucret <> d.Ucret
        INSERT INTO FaturaGuncellemeLog ( HastaID, OdemeID, EskiUcret, YeniUcret, ZamYuzde, GuncellemeTarihi)
            i.HastaID,
            i.OdemeID,
            d.Ucret AS EskiUcret,
            i.Ucret AS YeniUcret,
               d.Ucret = 0 THEN 0
                ELSE ROUND(((i.Ucret - d.Ucret) / d.Ucret) * 100.0, 2)
        FROM inserted i
         JOIN deleted d ON i.FaturaID = d.FaturaID
        WHERE i.Ucret <> d.Ucret;
```

Görsel 59: "trg_FaturaGuncelleme" Tetikleyicisinin Yapısı ve Tetikleyiciyi Oluşturan Sorgu

Bir örnekle de bu tetikleyicinin ve tablonun birbirleriyle düzgün çalışıp çalışmadığını görmemiz gerekir. Örnek olarak "Fatura" tablosundaki "FaturaID" si 1 ve 7 olan satırlarda değişikliğe gidelim. 1 ID'sine sahip faturanın ücretini 250.00'dan 300.00'a, ID'si 7 olan faturanın ücretini 150.00'dan 280.00'a .ıkarmış olalım.

	sele	ct * fr	om Fati	uralar			
21 %							
III	Results 🗐	Messages					
	FaturaID	HastaID	DoktorID	OdemeID	Ucret	HizmetTuru	Fatura Tarihi
1	1	H0001	D0001	1	250.00	Muayene	2025-05-12
2	2	H0002	D0002	2	300.00	Tetkik	2025-05-12
3	3	H0003	D0003	3	180.00	Kontrol	2025-05-13
4	4	H0004	D0004	4	220.00	Muayene	2025-05-13
5	5	H0005	D0005	5	350.00	Tetkik	2025-05-14
6	6	H0006	D0006	6	270.00	Muayene	2025-05-14
7	7	H0007	D0007	7	150.00	Kontrol	2025-05-15
8	8	H0008	D0008	8	200.00	Tetkik	2025-05-15
9	9	H0009	D0009	9	280.00	Muayene	2025-05-16
10	10	H0010	D0010	10	320.00	Kontrol	2025-05-16
11	11	H0011	D0011	11	230.00	Muayene	2025-05-17
12	12	H0012	D0012	12	250.00	Tetkik	2025-05-17

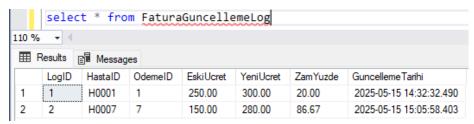
Görsel 60 : Tetiklenme Öncesi 1 ve 7 ID'li Fatura Satırları

```
UPDATE Faturalar SET Ucret = 300.00 WHERE FaturaID = 1;

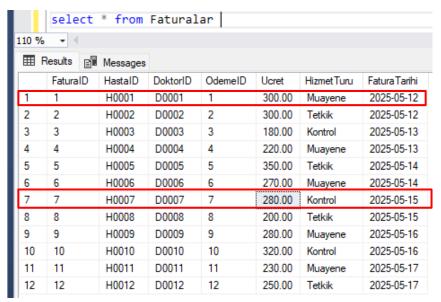
UPDATE Faturalar SET Ucret = 280.00 WHERE FaturaID = 7;
```

Görsel 61: Tetikleme İşleminin Çalışması İçin "UPDATE" Sorguları

Bu işlem sonrası "FaturaGuncellemeLog" tablosunda değişiklik olup olmadığını görebilmek için "select * from FaturaGuncellemeLog" sorgusu yazılarak görülebilir. Log tablosunda değişiklik var ve düzgün kayıt yapılmış ise "Faturalar" tablosunda ilgili alanların da değiştiğini "select * from Faturalar" ile kontrol edebiliriz.

Görsel 62: Log Tabosu Kontrolü

Görsel 63: "Faturalar" Tabosu Kontrolü

Tetikleyicimizin çalıştırılan sorgular sonrası gerekli işlemleri düzgün bir şekilde gerçekleştirip istenilen yerlerdeki güncellemeleri yaptığı görülebilir.